PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo - Cena 40 lir | Leto XXII. Št. 206 (6493) | TRST, petek, 9. septembra 1966

KORAK NAPREJ GLEDE ODOBRITVE POMEMBNEGA ZAKONA

Sklep komisije zbornice o razpravi glede petletnega gospodarskega načrta

Zunanji minister Brazilije na uradnem obisku v Italiji - Vedno težavnejši položaj zdravnikov bolnišnic - Pričetek pogajanj za obnovitev delovne pogodbe kovinarjev državnih podjetij

RIM, 8. — Na seji komisije za proračun v poslanski zbornici so danes z večino glasov predstavnikov KD, PSI, PSDI in PRI sklenili, da bodo vzeli za osnovo razprave o petletnem načrtu besedilo, ki sta ga pripravila socialistični in demokristjanski poročevalec. Istočasno so se tudi dogovorili, da bodo v četrtek, 15. septembra predložili popravke, katere bo obrazložil po en predstavnik vsake skupine, v petek pa bodo začeli proučevati posamezne člene. Na tak način so določili dokaj zahteven program dela, glede katerega so bile skoro vse skupine soglasne, saj se z njim ni strinjal edino MSI.

V današnjo razpravo komisije sta posegla ministra Ferrari Aggradi in Pieraccini ter oba poročevalca. Socialist De Pascalis in demokristjan Curti sta dejala, da sta s pomočjo funkionarjev ministrstva za proračun samo uskladila obstoječe stanje z načeli in smernicami programa, pri čemer so morali nujno upoštevati gospodarske spremembe, ki jih je ugotovil osrednji statistični urad, ter zlasti spremembe pri ustvarjanju sredstev. Upoštevali so tudi dejstvo, da so bili v razdobju med sestavo prvega načrta in sedanjim besedilom sprejeti razni zakoni, ki so v bistvu že nekako izvajanje programa.

Iz teh ugotovitev kot tudi skoro popolnega soglasja pri določitvi programa dela, izhaja, da je dokaj dobra volja, da se o petletnem gospodarskem načrtu tokrat resneje razpravlja, in predvsem, da zaenkrat ni nevarnosti, da bi skušali uveljavitev načrta ponovno ovirati.

V četrtek pa bo poslanska zbornica pričela razpravo o drugem «zelenem načrtu», kar je napovedal predsednik komisije za kmetijstvo v poslanski zbornici Sedati po zaključku seje komisije, ki je načrt odobrila na posvetovalnem zasedanju. Vnesli so nekatere bistvene spremembe, o katerih bo sedaj razpravljala poslanska zbornica in če jih osvoji, bodo morali o «zelenem načrtu» ponovno razpravljati v senatu.

Danes je ob 16.30 prispel z letalom iz Lizbone v Rim brazilski zunanji minister Juracy Magales, katerega so na letališču Fiumicino pozdravili podtajnik Lupis ter številni brazilski diplomatski predstavniki iz evropskih držav. Med svojim obiskom v Rimu se bo minister sestal tudi z brazilskimi diplomatskimi predstavniki v Evropi, s katerimi bo proučil razna vprašanja. Brazilski zunanji minister bo ostal v Italiji do 14. septembra. Jutri bo imel prvi pogovor z ministrom Fanfanijem. Sprejela pa ga bosta tudi predsednik vlade Moro in predsednik republike Saragat.

Romunski zunanji minister Manescu, ki je zaključil uradni del svojega obiska v Italiji, je danes prispel v Milan, kjer si je v spremstvu podtajnika Zagarija ogledal nekatera industrijska podjetja.

Pet predstavnikov socialistične levice, ki so zavzeli nekoliko drugačno stališče na zadnjem sestanku levičarske struje stranke, je danes izdalo uradno sporočilo, v katerem nekoliko popravljajo svoje stališče. Med vrsticami namreč ugotavljajo, da tudi oni nameravajo ostati v stranki, čeprav bodo na zasedanju CK PSI odločno zastopali stališče, da je program združene socialistične stranke nesprejemljiv. Tajnik PSI De Martino je komentiral stališče levice PSI kot pozitiven prispevek, češ da v novi združeni stranki ne bo samo prostora za različna stališča, temveč predstavlja prav obstoj različnih mnenj dragocen prispevek za uvajanje pravilne socialistične politike.

Vsedržavni tajnik združenja pomočnikov asistentov bolnišnic je izjavil tisku, da je položaj v bolnišnicah vedno težavnejši in da bodo o tem v kratkem razpravljali na sestanku vodstva združenja. Zavarovalne ustanove ne plačujejo bolnišnicam prispevkov, zaradi česar grozi nevarnost, da bolnišnice ne bodo več mogle zdraviti bolnikov. Istočasno je kritičen tudi položaj zdravnikov bolnišnic. Poleg tega pa je treba rešiti tudi status zdravnikov, ki sicer delajo, niso pa vključeni v redne organike. Vse to stalno slabša stanje, saj zdravniki zapuščajo bolnišnice in iščejo drugod ugodnejše namestitve. Svoja izvajanja je zaključil z ugotovitvijo, da so zdravniki med zadnjim sporom dokazali svojo dobro voljo, da pa bodo sedaj prisiljeni pričeti stavkovno gibanje, če se položaj ne uredi.

Na pobudo ministra za zdravstvo Mariottija je bil na ministrstvu sestanek predstavnikov ministrstev za kmetijstvo, industrijo in za delo, na katerem so razpravljali o omejevanju nevarnosti zaradi kemijskih protiparazitarnih sredstev, ki jih uporabljajo v kmetijstvu. Predlagali so uvedbo vrste takojšnih ukrepov, da se ta nevarnost zmanjša, istočasno pa tudi izdelavo ustreznih zakonov.

Na sedežu Intersinda so se pričela pogajanja za obnovitev delovne pogodbe kovinarjev državnih industrijskih podjetij. Ta del pogajanj je posvečen proučitvi nekaterih normativnih vprašanj, ki so ostala odprta že na prejšnjih pogajanjih pred počitnicami. Nato bodo na enem prihodnjih zasedanj razpravljali o normativnih vprašanjih, končno pa bodo pričeli razpravo o plačah. Pričela so se tudi pogajanja za obnovitev delovne pogodbe za uslužbence kemijskih podjetij.

Vodstvo KPI je zaključilo dvodnevno zasedanje, po katerem je bilo izdano uradno poročilo, v katerem je govora o najvažnejših in najbolj perečih političnih vprašanjih. V uvodu poročilo komentira zadnje dogodke v zvezi z Vietnamom in izraža zaskrbljenost zaradi ameriškega stopnjevanja vojne. V tej zvezi pozdravljajo razne enotne akcije za mir in v podporo junaškemu vietnamskemu ljudstvu ter obsojajo podreditev italijanske vlade in njeno objektivno sodelovanje z ameriškimi napadalci.

Poročilo obsoja nemški revanšizem, katerega viden izraz so tudi teroristični napadi v Južni Tirolski, ter istočasno zahteva večjo zaščito narodnih manjšin. Glede notranjih vprašanj omenja položaj v Agrigentu, kjer skuša KD zavreti vsako preiskavo in se izogniti politični odgovornosti. Socialistično združitev skušajo desničarski krogi izkoristiti za nadaljnje razbijanje enotnosti delavskega razreda in ljudskih naporov. V zvezi z notranjimi vprašanji so obširno razpravljali tudi o gospodarskem načrtovanju, ki ima lahko demokratični značaj, le če bo zagotovljena posvetovalna vloga lokalnih uprav.

Glede dogodkov na Kitajskem pa je v poročilu govora, da desnica izkorišča te dogodke, da bi prikrila ameriško odgovornost za poslabšanje mednarodnega položaja in njih krivdo za nevarnost za mir. Prav v tem okviru pa izraža KPI odločno kritiko vodstvu kitajske partije zaradi resnih dogodkov, s katerimi razbijajo enotnost socialističnih dežel in mednarodnega delavskega gibanja. Poročilo nato obsoja hude napake kitajskih voditeljev, ki prihajajo do izraza v napačni strategiji in v nesprejemljivem konceptu socializma, katerega KPI odločno zavrača, saj nasprotuje njeni celotni liniji. Gre za metode, ki jih je delavsko gibanje za vedno obsodilo.

SEUL, 8. — Danes so javili, da je zaradi epidemije virusnega vnetja možganov, ki je izbruhnila poleti, umrlo 554 oseb. Skupno je obolelo 2.476 oseb, od katerih samo včeraj 135.

DANES SE ZAČNE V BEOGRADU

Sestanek zastopnikov parlamentov osmih držav

Dušan Blagojević o ustaški dejavnosti v Zahodni Nemčiji

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 8. — Zvezni izvršni svet je razrešil dolžnosti pomočnika državnega tajnika za zunanje zadeve Boška Vidakovića. Do sedaj niso javili, kdo je bil imenovan na njegovo mesto.

Jutri se bo v Beogradu začel dvodnevni sestanek zastopnikov parlamentov Belgije, Bolgarije, Danske, Finske, Madžarske, Romunije, Švedske in Jugoslavije, to je držav, ki so na 20. zasedanju skupščine Združenih narodov dale pobudo za sprejem resolucije «o akcijah regionalnega značaja za napredek dobrih sosednih odnosov z evropskimi državami z različnimi družbenimi in političnimi sistemi».

Razvoj dogodkov po sprejemu resolucije je pokazal, da je v Evropi razpoloženje v korist vsestranskega sodelovanja med državami in da so pogoji za hitrejši napredek medsebojnih odnosov, posebno na gospodarskem in kulturnem ter političnem področju. Razvoj takega sodelovanja bi pripomogel k rešitvi ključnih evropskih vprašanj, posebno o evropski varnosti in ohranitvi miru. Kot je znano, sta to pobudo podprla tudi medparlamentarni svet na zasedanju v Kamberi 15. aprila 1966 in zasedanje za okroglo mizo Vzhod-Zahod v Parizu istega meseca. Pobudo za jutrišnji sestanek je po predhodnem posvetovanju z evropskimi parlamenti, ki so pokazali razumevanje za organiziranje sestanka, dala zvezna skupščina Jugoslavije. Pričakuje se, da bo v začetku sestanka pozdravil udeležence predsednik skupščine Edvard Kardelj.

Vesti o zadnjih dogodkih v Zahodni Nemčiji so globoko razburile jugoslovansko javnost. Samo v zadnjih 20 dneh so bili v Zahodni Nemčiji ubiti, trije Jugoslovani, eden pa ranjen. Istočasno so izzivanja proti jugoslovanskim zastopništvo, izsiljevanje in grožnje proti jugoslovanskim državljanom dosegle velik obseg. V zvezi s temi dogodki je načelnik uprave v državnem tajništvu za zunanje zadeve Dušan Blagojević izjavil, da se ne more govoriti samo o strpnosti in dobrohotnosti zahodnonemških oblasti do ustaških teroristov, temveč da gre za pritisk Zahodne Nemčije na Jugoslavijo in za ravnanje, ki ni v skladu z mednarodnimi obveznostmi zahodnonemške vlade. Zahodnonemška vlada kljub vrsti protestov in opozoril jugoslovanske vlade ni doslej sprejela učinkovitih ukrepov, da bi preprečila protijugoslovansko aktivnost, čeprav je bila po mednarodnih sporazumih dolžna to storiti. Neovirano zločinsko delovanje protijugoslovanskih elementov v državi, iz katere je prišel hitlerjevski napad, ne more pustiti narodov in vlad držav protihitlerjevske koalicije ravnodušne, je poudaril Blagojević.

Diplomatski urednik Tanjuga v svojem komentarju ugotavlja, da se protijugoslovanske odkrite akcije dogajajo samo v Zahodni Nemčiji, čeprav jugoslovanski izseljenci, živijo tudi v drugih državah, kar dokazuje, da Zahodna Nemčija dopušča tako delovanje. Je upravičen sum, poudarja agencija Tanjug, da so zahodnonemške oblasti že prej vedele za priprave nekaterih terorističnih dejanj.

B. B.

Predstavnik sindikata nameščencev kemijske industrije je pozval vlado, naj prekine razgovore s predstavniki Smithovega režima in naj se obrne na OZN. «Ljudje se sprašujejo, je izjavil predstavnik, zakaj ni britanska vlada uporabila sile v Rodeziji, ko jo je v preteklosti uporabila proti uporniškim režimom v drugih delih Commonwealtha.»

Kongres je odobril tudi resolucijo, s katero zahteva nadzorstvo nad letalsko industrijo. Predstavnik sindikata elektriške industrije je izjavil, da so davkoplačevalci plačali nad pet milijard šterlingov za vzdrževanje letalske industrije, ne da bi kdove kaj dobili v zameno. Resolucija zahteva, naj vlada dovoli posebne olajšave britanskima letalskima družbama BEA in BOAC za nakup angleških letal ter naj se uvedejo primerne oblike javnega nadzorstva nad industrijo in naj se nacionalizirajo glavna podjetja tega sektorja.

Predstavnik sindikata upravnih uradnikov je izjavil, da, če hoče Velika Britanija tekmovati z ameriško industrijo, mora iskati širše trge, kakor je domači, drugače se bo morala angleška industrija omejiti na sestavljanje delov, ki jih bodo uvažali iz ZDA.

Sindikat rudarjev je predložil resolucijo, ki zahteva državno programiranje za izkoriščanje energetskih virov. Med diskusijo je predstavnik sindikata rudarjev izjavil, da je premogovna industrija samo lani zgubila 41.000 delavcev. Pogostoma se zelo produktivna premogovna ležišča zapirajo zaradi pomanjkanja delovne sile, ker premeščajo rudarje v druga večja ležišča.

Kongres TUC

LONDON, 8. — Na kongresu Trade Unionov so govorili danes tudi o Vietnamu. Predložena je bila resolucija, ki zahteva konec ameriškega bombardiranja v Severnem Vietnamu ter odobrava politiko britanske vlade, kar se tiče prizadevanj za konec vojne. Resolucija je bila odobrena.

Zatem je kongres odobril resolucijo, ki obsoja enostransko razglasitev neodvisnosti Rodezije. Predstavnik sindikata strojnikov, ki je predložil resolucijo, je izjavil, da mora vlada nadaljevati sankcije in hkrati, primerno zaščititi Zambijo pred Rodezijo.

BENEŠKI FESTIVAL GRE H KONCU

Nič posebnega francoski Vadimov film «Plen»

BENETKE, 8. — *Beneški filmski festival se zaključuje v polemikah, kakor se je začel. Med drugim je grof Volpi izjavil, da ne bo osebno izročil Volpijevih pokalov za najboljšega igralca in igralko. Človek bi se vprašal, kaj ga je sploh treba zraven pri festivalu. No, ravnateljstvo festivala je priložnost takoj pograbilo za ostro zavrnitev, češ da je to kar v redu. Na ta način bodo lahko najboljšega igralca in igralko nagradili na enak način kakor druge, kot je to bila želja ravnateljstva.*

Ravnatelj Chiarini je tudi podal izjavo zaradi mnogih kritik o izbiri filmov in pa o tem, da so film «Nočne igre» vrteli samo za časnikarje. Dejal je, da je bila taka rešitev edino možna, če so hoteli, da se film sploh pokaže na festivalu.

Danes pa je bil na sporedu četrti francoski film «Plen». Občinstvu je ugajal, kritikom pa ne. Film je napravil režiser Vadim po romanu Zolaja, toda ni ustvaril nič novega in tudi ne umetniško dognanega. Res pa je, da lahko film občinstvu ugaja in polni blagajne kinematografov, kot se že dogaja v Parizu.

Če ne bi bil jutrišnji indijski film kako posebno ugodno presenečenje, potem lahko rečemo, da se je festival zaključil. Komu bo šla nagrada najboljšega filma? Govori se o francoskem Bressonovem filmu «Alla ventura Balthazar», in to ne toliko zaradi vrlin samega filma kot zaradi režiserja, ki naj bi prejel nagrado za svoje veliko delo za kinematografijo. Seveda pa to ne more biti pravilen kriterij in kot zelo resen kandidat ostaja film Gilla Pontecorva «Bitka v Alžiru». Obenem pa se sliši, da bi se Francozi ne udeležili slovesne podelitve nagrad, če bi razsodišče priznalo prvenstvo temu italijanskemu filmu. Toda naj bo kakorkoli — Pontecorvov film je vendar doslej najboljši. Med igralkami bi morala dobiti Volpijev pokal Aleksandra Kluge za vlogo v nemškem filmu «Dekle brez zgodbe»; resni kandidatki pa sta tudi Julie Cristie (ki ni prišla v Benetke, ker ji uprava festivala ni hotela dati 18 milijonov, ki jih je zahtevala za «nadlegovanje» (in Jane Fonda, ki igra v filmu Vadima (ta je tudi njen mož). Med moškimi pa se nam zdi najbolj resen kandidat za naslov najboljšega igralca Oskar Werner iz včerajšnjega Truffautovega filma «Fahrenheit 451».

R. G.

Kralj Olaf v Dubrovniku

DUBROVNIK, 8. — Prebivalstvo Dubrovnika je toplo pozdravilo norveškega kralja Olafa, ki si je danes v spremstvu podpredsednika sabora Hrvaške dr. Žanka in drugih osebnosti ogledal zanimivosti mesta. Opoldne je predsednik skupščine Božinović priredil norveškemu kralju kosilo, med katerim sta predsednik skupščine in Olaf V. izmenjala zdravici. Popoldne je norveški kralj obiskal novo hidroelektrarno v Platu. Jutri odhaja s spremstvom v Pulo in od tu na Brione, kjer se bo ponovno sestal s predsednikom Titom.

Jutri eksplozija francoske atomske bombe

PAPEETE, 8. — General de Gaulle je še vedno v prestolnici Tahitija. Danes se je udeležil seje v krajevni skuščini. Predsednik skupščine je govoril o glavnih problemih Francoske Polinezije. General de Gaulle je zagotovil, da vstop Tahitija v moderno življenje ne bo preprečil temu ozemlju, da ohrani svoj značaj. Pozneje je de Gaulle sprejel predstavnike opozicije, ki zahtevajo večjo avtonomijo za Tahiti.

Minister za znanstveno raziskovanje Peyrefitte je danes sporočil, da je samo 20 ali 25 odstotkov možnosti, da bodo v soboto lahko napravili napovedani jedrski poizkus, in to zaradi slabega vremena. Dodal je, da je prav tako malo možnosti, da bo poizkus mogoč naslednjega dne.

Policijska ura v Siriji

DAMASK, 8. — Vodstvo sirske stranke Baas je objavilo sporočilo, ki javlja, da so določili na vsem sirskem ozemlju policijsko uro od 8. ure dalje. Radio, ki je o tem poročal, je pripomnil: «Tolpa izdajalcev, sovražnikov ljudstva se posveča umazani dejavnosti, da bi zrušila vašo revolucijo, ki je revolucija enotnosti, socializma in svobode. a revolucija sedaj nadaljuje likvidacijo teh sovražnih elementov.»

OB NAVZOČNOSTI PREDSEDNIKA TITA

Včeraj so slovesno odprli zagrebški mednarodni velesejem

Italijanski minister za zunanjo trgovino Tolloy se je ob tej priložnosti pogovarjal s Titom in Stambolićem - Danes dan Italije

ZAGREB, 8. — Predsednik republike maršal Tito je danes odprl v Zagrebu 71. mednarodni velesejem, na katerem razstavlja 1210 domačih in 4.990 inozemskih podjetij iz 56 držav Evrope, Azije, Afrike in obeh Amerik. Jugoslovanska podjetja razstavljajo na velesejmu izdelke vseh industrijskih panog, inozemske gospodarsko razvite države pa razstavljajo predvsem industrijske izdelke in opremo ter blago široke uporabe. Nerazvite države Afrike, Azije in Latinske Amerike razstavljajo predvsem kmetijske izdelke in surovine.

V okviru velesejma sta tudi komercialna razstava jugoslovanskega turizma ter teden usnja in obutve. Na začetni slovesnosti je bila navzoča tudi vladna delegacija Italije pod vodstvom ministra za zunanjo trgovino Tolloya.

V svojem govoru v imenu zveznega izvršnega sveta je Geza Tikvicki med drugim dejal, da velesejem prikazuje pozitivne rezultate in potrjuje pravilnost gospodarske reforme, ki je vnesla veliko spremembo v gospodarsko življenje Jugoslavije. Tikvicki je napovedal v kratkem sprejem novih ukrepov, ki bodo ustvarili pogoje, s katerimi bodo lahko obstajala samo tista podjetja, ki poslujejo po načelih sodobne organizacije, ki uporabljajo sodobno tehniko in metode dela.

Predsednika Tito je pri ogledu velesejma obiskal tudi italijanski paviljon, kjer si je ogledal razstavljene predmete in se razgovarjal z ministrom za zunanjo trgovino Giustom Tolloyem.

Minister Tolloy je sporočil predsedniku Titu pozdrave italijanske vlade in poudaril ugoden razvoj v zadnjih letih v odnosih med sosednima državama. Pripomnil je, da nihče bolje kakor on, ki je Tržačan po rojstvu, «ne more ceniti pomena in važnosti tega razvoja, ki je pokazal, da odpor proti nacifašizmu ni bil zaman».

Med poznejšim razgovorom sta predsednik Tito in minister Tolloy govorila o vprašanjih miru in pomirjenja na svetu. Minister Tolloy je pri tem obrazložil stališče italijanske vlade ter je govoril tudi o socialistični združitvi v Italiji.

Italijanskega ministra je sprejel danes v Zagrebu tudi predsednik zveznega izvršnega sveta Petar Stambolić in je v enournem razgovoru z njim izmenjal misli o aktualnih vprašanjih obeh držav s posebnim pogledom na gospodarska vprašanja in jugoslovanski izvoz mesa v Italijo.

Jutri bo na velesejmu italijanski dan. Istočasno se bosta sestali italijansko - jugoslovanska trgovinska zbornica iz Milana ter jugoslovansko - italijanska trgovinska zbornica iz Beograda. Navzoči bodo številni italijanski in jugoslovanski gospodarski predstavniki.

Izjave Vaclava Davida

PRAGA, 8. — Češkoslovaški zunanji minister Vaclav David je na seji zunanjepolitičnega odbora ljudske skupščine izjavil, da «kitajska propaganda še dalje govori o borbi proti imperializmu, toda njen glavni smoter je, napadati sovjetsko komunistično stranko in Sovjetsko zvezo». David je dodal, da politika kitajskih voditeljev resno spodkopava napore za enotnost mednarodnega komunističnega gibanja.

Ko je govoril o mednarodnem položaju, je minister poudaril, da največja nevarnost za svetovni mir prihaja od ameriškega napada v Vietnamu, ki se širi tudi na sosedne države ter negativno vpliva na splošen razvoj mednarodnih odnosov.

Zatem je minister poudaril, da ČSSR brezpogojno podpira štiri točke Severnega Vietnama in pet točk v izjavi južnovietnamske narodnoosvobodilne fronte. Nato je minister dejal, da tudi revanšistična in militaristična politika zahodnonemške vlade ustvarja neugodno ozračje za razvoj mednarodnih odnosov in tudi stalno napetost v Evropi.

BUDIMPEŠTA, 8. — Iranski šah, ki je bil te dni na obisku v Bolgariji, je prišel danes v Budimpešto na uraden obisk. Spremlja ga cesarica Farah.

NA KONFERENCI COMMONWEALTHA

Afriški delegati zahtevajo uporabo sile proti rasistu Smithu

Uvedejo naj se tudi obvezne sankcije - Singapurski vladni predsednik je predlagal bombardiranje rodezijskih železnic

LONDON, 8. — Na konferenci Commonwealta se nadaljuje razprava o Rodeziji. Na dosedanjih sejah so prišla do izraza naslednja dejstva: Velika Britanija je že uporabila sto milijonov šterlingov za vzdrževanje politike sankcij. Velika Britanija zaupa, da bodo sankcije uklonile rodezijske upornike. Velika Britanija poziva na večjo pomoč Zambiji, da bo ta lahko še bolj zmanjšala svojo trgovino s sosedno Rodezijo.

Zambija je predložila obračun izdatkov, ki jih mora nositi zaradi sankcij. Zambija kritizira Veliko Britanijo, ki je mnenja, da lahko «kupi» sodelovanje Zambije s ponujanjem večje pomoči. Zambija zahteva, naj Wilson obljubi spoštovanje teh dveh bistvenih točk: 1. Razdobje britanskega vladanja v Rodeziji, preden se razglasi neodvisnost. 2. Neodvisnost ne bo razglašena, dokler se v Rodeziji ne imenuje večinska vlada, ki bo izvoljena na podlagi načela «en človek, en glas». To pomeni, da se Velika Britanija ne sme sporazumevati s sedanjim rasističnim režimom. Ta režim bo treba zrušiti in ga nadomestili z začasno vlado, ki jo bo imenovala Velika Britanija, in šele tedaj se bo mislilo na neodvisnost Rodezije.

Davi je govoril indijski zunanji minister Sing. Poudaril je absurd, ker 200 tisoč oseb, ki sestavljajo belo prebivalstvo v Rodeziji, lahko v takšni meri moti skupno voljo 700 milijonov oseb, ki sestavljajo Commonwealth in se postavlja proti 23 državam. Minister je izjavil, da v Commonwealthu ne sme nastati razdor ,da bo treba skupno rešiti vprašanje Rodezije ter da se konferenca ne sme spremeniti v prepir. «Ne gre za belce proti črncem, ali za Veliko Britanijo proti ostalemu Commonwealthu, temveč za iskanje skupne rešitve», je dodal Sing.

Sing je tudi izjavil, da je zadovoljen z izjavami Wilsona v začetku konference, obsodil pa je dejstvo, da je Velika Britanija javno izjavila, da ne bo nikoli uporabila sile in je s tem dala Smithu čut gotovosti in svobodo manevriranja.

Govoril je nato ministrski predsednik Sierre Leone Albert Margai. Izjavil je med drugim, da je zgubil vsako zaupanje v sposobnost britanske vlade, kar se tiče Rodezije. Obtožil je predsednika britanske vlade Wilsona, da ni poslušal nasvetov drugih držav Commonwealtha, naj ukine rodezijsko ustavo iz leta 1961. Zahteval je naj se ukinejo pogajanja med britansko in Smithovo vlado. Zahteval je, naj se začne odločna akcija, da se zruši Smithov režim, po možnosti z vojaško akcijo ali pa s popolnimi sankcijami, ki bi jih odredili Združeni narodi.

Popoldne je kenijski podpredsednik Murundi v svojem govoru poudaril: 1. Britanska vlada mora izrecno zagotoviti, da bo pred razglasitvijo neodvisnosti ustanovljena v Rodeziji večinska vlada. 2. Ker je politika sankcij pokazala, da ne more doseči določenih smotrov in ker spada rodezijsko vprašanje pod odgovornost Commonwealtha in vsega sveta, ga morajo proučiti Združeni narodi, in Velika Britanija mora izvajati pritisk, da se uvedejo obvezne sankcije. 3. Vloga guvernerja se mora okrepiti z ustanovitvijo nove začasne vlade. 4. V Rodezijo je treba poslati britanske vojake za primer, da nastane napetost med guvernerjem in Smithom, zato da se lahko spoštuje avtoriteta guvernerja in posredno britanske vlade.

Murundi je nato poudaril, da mora vlada pred vsako drugo akcijo zajamčiti z uradno izjavo, da se bo ustanovila večinska vlada kot uvod v razglasitev neodvisnosti. Takoj zatem bo treba izpustiti vse afriške politične zapornike v Rodeziji. Zatem je Murundi omenil Wilsonovo izjavo, da so Smith in njegovi ministri privatni državljani, ter je ironično vprašal: «Kako to, da se britanska vlada pogaja s privatniki?»

Govoril je nato ciprski predsednik Makarios, ki je izrekel dvom v učinkovitost gospodarskih sankcij. Pripomnil je, da te sankcije ne bodo dosegle smotrov, ki so bili določeni, tudi če jih bodo okrepili. Vendar pa se je izrekel za obvezne sankcije, ki bi jih morale spoštovati vse države. Zahteval je od Wilsona, naj določi točen rok do katerega naj se sankcije izvajajo, naj določi, kakšne ukrepe misli sprejeti v primeru neuspeha sankcij ter naj pojasni, ali misli kot skrajni ukrep uporabiti silo.

Nigerijski delegat je izjavil, da mora britanska vlada začeti vsako akcijo, da zruši Smithov režim v čim krajšem času, pri čemer naj ne izključi uporabe sile.

Dnevnik «Guardian» se sklicuje na informacije iz Singapura in piše, da je singapurski ministrski predsednik predlagal na konferenci Commonwealtha načrt za bombardiranje rodezijskih železnic. Britanska letala naj bi bombardirala železnice, zato da pretržejo rodezijsko železniško mrežo na štirih življenjskih točkah.

Nadškof Makarios patriarh v Aleksandriji?

ATENE 8. — Atenski tisk poroča, da bo grška vlada skupno z voditelji grških pravoslavnih cerkva morda predlagala ciprskega predsednika nadškofa Makariosa za patriarha v Aleksandriji, ko bo sedanji patriarh, 80-letni Kristoforos odstopil. Tisk pripomnja, da bi dobri odnosi Makariosa z Naserjem prispevali k tej izvolitvi. Grška vlada je že v preteklosti zahtevala odstop patriarha Kristoforosa in je ponudila Makariosu imenovanje za patriarha v zameno, da zapusti politično oblast na Cipru.

PARIZ, 8. — Jugoslovanski veleposlanik v Parizu Mita Milković je priredil danes v svoji rezidenci kosilo v čast francoskemu zunanjemu ministru Couve de Murvillu, ki bo 11. t. m. prišel na uraden obisk v Jugoslavijo.

DAKA, 8. — Na nekaterih področjih vzhodnega Pakistana so nastale velike povodnji. Približno 50 oseb je zgubilo življenje. Poljski pridelki so popolnoma uničeni.

V Vietnamu narašča število ameriških vojakov

SAJGON, 8. — Število ameriških vojakov v Južnem Vietnamu je narastlo na 310.000. V tem niso všteti vojaki enajstega konjeniškega oklepnega odreda, ki se sedaj izkrcava v Južnem Vietnamu. Ameriški departma za obrambo je sporočil, da se bo število rekrutov v oktobru zvišalo od 46.000 na 49.200 enot. Novembra bodo poklicali na nabor 43.700 mladeničev.

Danes od 18. ure po krajevnem času so vsi budistični voditelji skupno s kakih sto bonci začeli gladovno stavko iz protesta proti volitvam. Stavka, ki so jo budisti začeli v pagodi An Quang, bo trajala 72 ur.

Predsednik južnovietnamske vlade general Ki je danes izjavil, da je mnenja, da bi predsedniške volitve v Južnem Vietnamu lahko bile marca. Izjavil je tudi, da ne bi nasprotoval morebitnemu sprejemu predsedniškega mesta. General Ki, ki je govoril na tiskovni konferenci, je ponovil, da bi morali vdreti v Severni Vietnam in je dejal, da je to potrebno, «da se združi moja domovina». Dodal pa je, da niso še pripravili načrta v ta namen.

Kar se tiče datuma predsedniških volitev, je general izjavil, da so november 1967 svoj čas načelno omenili, po njegovem mnenju pa bi volitve lahko bile že marca prihodnjega leta.

Glede volitev za ustavodajno skupščino, ki bodo v nedeljo, je Ki izjavil, da predvideva, da se bo volitev udeležilo približno 60 odst. volivcev. Dodal je, da bi bil tak odstotek vsekakor uspeh za vlado.

Zatem je general izjavil, da sta dva francoska trgovca, ki so ju v torek aretirali v Sajgonu, osumljena, da sta izročila osvobodilni fronti 15 milijonov piaster (približno 88 milijonov lir).

Partizani nadaljujejo sabotažna dejanja proti pripravam za volitve. Danes so izvršili štiri atentate na raznih krajih v bližini središča Sajgona. Ameriški vojaki v velikem letalskem oporišču Dien Foa, 30 kilometrov severnovzhodno od Sajgona, so v pripravljenosti.

Ameriška letala so včeraj in danes nadaljevala bombardiranje Severnega Vietnama v bližini 17. vzporednika.

V Moskvi sta sovjetski minister za obrambo maršal Malinovski in maršal Konjev izjavila, da so se številni sovjetski mladeniči ponudili kot prostovoljci za Vietnam. Malinovski je primerjal vojno v Vietnamu s španisko državljansko vojno in je opozoril, da bi se zgodovina utegnila ponoviti.

Poslanika ZDA in Kitajske na sestanku v Varšavi

DANES

Komisija za proračun v poslanski zbornici je z vladno večino sprejela kot podlago za razpravo novo besedilo petletnega gospodarskega načrta, katerega sta v sodelovanju s funkcionarji ministrstva za proračun izdelala socialistični in demokristjanski poročevalec. Skoro soglasno (proti so bili samo poslanci MSI) pa je določila program razprave, ki se bo pričel prihodnji teden s predložitvijo popravkov. S tem je razprava o petletnem gospodarskem načrtu prišla v konkretnejše razdobje in lahko upamo, da bo pravočasno zaključena, tako da bo načrt kot zakon pričel veljati prihodnje leto.

Ameriška napadalna vojna v Vietnamu se vedno bolj stopnjuje. Sedaj je v Južnem Vietnamu 310.000 ameriških vojakov in izkrcujejo se nove skupine. V nedeljo bodo v Južnem Vietnamu «volitve» za ustavodajno skupščino. Budistični voditelji so začeli protestno gladovno stavko in so znova pozvali budiste, naj se volitev ne udeležiju. Včeraj je je general Ki na tiskovni konferenci ponovno razkril vse svoje spletke. Izjavil je, da bi predsedniške volitve lahko bile že marca prihodnjega leta in da ne izključuje možnosti svoje kandidature. To z drugimi besedami pomeni, da se bo dal «izvoliti» za predsednika republike in da misli ostati še dalje na oblasti.

V zvezi z volitvami so se pomnožila sabotažna dejanja partizanov tudi v samem Sajgonu, ameriški vojaki v letalskem oporišču blizu Sajgona pa so v pripravljenosti.

V Londonu se nadaljuje na konferenci Commonwealtha živahna razprava o Rodeziji. Včeraj so predstavniki Zambije, Sierre Leone in Kenije obsodili dejstvo, da se Velika Britanija pogaja z rasistom Smithom in so zahtevali odločnejše korake ter tudi uporabo sile. Podobno zahtevo je postavil tudi indijski zunanji minister. O Rodeziji so govorili tudi na kongresu britanskih sindikatov in nekateri delegati so odločno zahtevali uporabo sile za zrušitev Smithovega rasističnega režima. Londonski dnevnik «Guardian» piše, da je singapurski ministrski predsednik prejšnji večer predlagal, naj bi angleška letala bombardirala rodezijske železnice, da s tem uklonijo rasista Smitha.

V Siriji so včeraj določili policijsko uro in pozvali prebivalstvo, naj pripre «odločilno bitko, katere smoter je streti prevratne elemente in utrditi revolucijo».

Vreme včeraj: najvišja dnevna temperatura 25,7, najnižja 18,8, ob 19. uri 24,4; zračni tlak 1014,6 pada, vlaga 75 odst., veter 2 km na uro severozahodnik, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 23,5 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, PETEK, 9. septembra Peter
Sonce vzide ob 6,35 in zatone ob 19,29. Dolžina dneva 12,54. Luna vzide ob 24,29 in zatone ob 16,19.
Jutri, SOBOTA, 10. septembra Nikita

DANAŠNJI DAN JE POSVEČEN ITALIJI

Močno zastopstvo tržaških gospodarstvenikov na otvoritvi mednarodnega velesejma v Zagrebu

Razgovori o nadaljnjem razvoju trgovinske menjave na sestanku mešanih trgovinskih zbornic - Dr. Caidassi in ostali tržaški gospodarski predstavniki odpotujejo iz Zagreba še na Dunaj, v Prago in Budimpešto

Včerajšnji slovesni otvoritvi mednarodnega jesenskega velesejma v Zagrebu, katere se je udeležil italijanski minister za zunanjo trgovino senator G. Tolloy, je prisostvovala tudi večja skupina predstavnikov gospodarskih krogov iz dežele Furlanije-Julijske krajine, med njimi predsednik trgovinske zbornice dr. Caidassi, glavni tajnik ustanove dr. Steinbach ter načelnik njenega zunanjetrgovinskega oddelka dr. Maurel, občinski odbornik Venier.

Današnji dan na velesejmu je posvečen Italiji, ki je, kakor vsako leto, pripravila v lastnem paviljonu obširno kolektivno razstavo, na kateri nastopa večje število industrijskih podjetij. Program današnjih dejavnosti obsega tudi običajno srečanje članov italijansko - jugoslovanske trgovinske zbornice iz Milana in pa jugoslovansko - italijanske zbornice iz Beograda. Zbornici se sestajata redno po dvakrat na leto, enkrat spomladi za časa milanskega velesejma, drugič pa jeseni v Zagrebu. Na skupnem sestanku bodo vzeli v pretres vprašanje nadaljnjega razvoja trgovinske menjave med obema državama in v tem okviru je predvidena zlasti živahna razprava o izvozu jugoslovanskega mesa in živine na italijansko tržišče. Z zadnjimi ukrepi, s katerimi se je evropska šesterica zaprla za živino in meso iz držav izven Evropske gospodarske skupnosti, in sicer tako, da je pred uvozom iz teh držav dvignila zaščitni plot «prelevmanov», (v bistvu gre za pravo carinsko pregrado, ki naj ščiti notranjo izmenjavo teh proizvodov pred konkurenčnimi vplivi od zunaj), so se jugoslovanske dobave tega blaga italijanskemu tržišču občutno skrčile. To je prizadelo še posebej tržaško trgovino, ker predstavljata živina in meso pomembno postavko v tržaškem trgovinskem poslovanju s tujino in sicer že zaradi posebnega položaja tržaškega tranzitnega tržišča na stičišču med vzhodnimi državami (Madžarsko, Poljsko, Romunijo in Jugoslavijo), ki so pomembne dobaviteljice živine in mesa, ter zahodnimi državami (šesterico), ki so nasprotno izrazito konsumno tržišče za te proizvode. Skupnega sestanka obeh zbornic v prostorih gospodarske zbornice za SR Hrvatsko se bo udeležil tudi predsednik tržaške delegacije italijansko - jugoslovanske zbornice dr. E. Vatta.

Deloma v okviru kolektivne razstave italijanskih industrij, ki jo je kakor vsako leto organiziral rimski Zavod za zunanjo trgovino, in deloma v drugih paviljonih, v okviru posameznih razstav jugoslovanskih zastopniških podjetij, se letošnjega velesejma v Zagrebu udeležuje okoli 100 italijanskih podjetij. Med temi pa so številno zastopane tudi firme iz dežele Furlanije-Julijske krajine. Med domačimi podjetji naj omenimo na primer znane firme Brandolin, Carpani, Delbaconfex, Interprogress in REMA iz Trsta, dalje tvrdko Waltritsch iz Gorice ter skupino furlanskih industrij, ki so se odzvale vabilu tamkajšnje trgovinske zbornice ter pripravile manjšo kolektivno razstavo gospodarskih dejavnosti videmskega področja. V tej zvezi naj omenimo, da bi bilo prav, če bi tudi tržaška in goriška zbornica za prihodnje pričeli razmišljati o tem, ali ne bi kazalo, da bi po zgledu videmske organizacije tudi sami pripravili na vsakoletni zagrebški prireditvi, ki je najvažnejši mednarodni sejem v Jugoslaviji, tudi skupno razstavo tržaških in goriških tvrdk, ali pa morda celo skupno «deželno» kolektivno razstavo, kakor jo na primer organizira deželno združenje trgovinskih zbornic na celovškem velesejmu. Če se tak nastop splača v glavnem poslovnem središču avstrijske Koroške, utegne imeti skupna razstava še toliko večji efekt na sejmu, na katerem nastopa 56 držav iz Evrope, Azije, Afrike in obeh Amerik, in ki šteje kar 28 kolektivnih razstav.

Iz Zagreba bodo predstavniki tržaške trgovinske zbornice Caidassi, Steinbach in Maurel odpotovali na Dunaj, kjer bodo v nedeljo odprli tamkajšnji jesenski velesejem. Tu se bodo sestali s predstavniki dunajskih poslovnih krogov ter se z njimi pomenili o dosedanjem in nadaljnjem razvoju avstrijskega blagovnega prometa skozi tržaško pristanišče. Odtod bodo tržaški strokovnjaki nadaljevali pot v Brno, kjer tudi pripravljajo vsakoletni sejem tehničnih dosežkov, ter dalje v Prago in Budimpešto. Tudi v glavnih mestih Češkoslovaške in Madžarske republike bodo stopili v stik s predstavniki pristojnih trgovinskih krogov ter načeli z njimi podobna vprašanja, o katerih je tekla razprava že v Zagrebu in nato na Dunaju.

RAZGIBANA SINDIKALNA DEJAVNOST

48-urna stavka delavcev opekarn drugi teden stavka v cementarnah

Skupščina gradbenih delavcev FILCA-CISL - Skupščina sindikata uslužbencev v mesnicah FILCAMS-CGIL

Danes se je začela 48-urna stavka delavcev opekarn. Prihodnji teden se bo stavkovna akcija nadaljevala. Na Tržaškem zanima ta stavka delavce opekarne pri Orehu.

Sindikalne organizacije so sporočile, da bodo tudi delavci cementne industrije ponovno stopili v stavko. Za začetek je bila napovedana dvodnevna stavka, ki bo v ponedeljek in v torek, če ne bo prišlo med tem časom do razgovorov za obnovitev delovne pogodbe.

Sindikat uslužbecev avto šol (FILCAMS-CGIL) sporoča, da je bila 5. t. m. skupščina uslužbencev avto šol, na kateri so ugotovili, da delodajalci doslej še niso začeli izvajati sporazuma, ki je bil dosežen preteklega julija glede obnovitve vsedržavne delovne pogodbe ki je zapadla 31. decembra lani. Uslužbenci so ostro obsodili to ravnanje delodajalcev in pooblastili sindikalno organizacijo, da napove stavko, če do 15. t. m. ne bo podpisana nova delovna pogodba.

Sindikat gradbenih delavcev (FILCA-CISL) sporoča, da so se sinoči sestali sindikalni zaupniki in aktivisti gradbincev. Pokrajinski tajnik sindikata Bruno Degrasi je poročal o poteku pogajanj v vsedržavnem okviru za obnovitev delovne pogodbe, ki so bila 6. in 7. t. m. v Rimu. Degrassi je dejal, da so na pogajanjih proučili predvsem vprašanja, ki se nanašajo na raztegnitev delovne pogodbe na vsa podjetja in na vse delavce gradbene stroke. Sindikalne organizacije pa so na tem srečanju predložile enotne zahteve glede vprašanja «zajamčene letne plače». Poleg tega so sindikalne organizacije še načele vprašanje akordnega dela, znižanja delovnega urnika ter gospodarskih in normativnih pogojev delavcev. Na skupščini so zaupniki in aktivisti poudarili, da je treba doseči obnovitev nove delovne pogodbe brez daljšega zavlačevanja in so zato pooblastili svoje sindikalne predstavnike, da na prihodnjih pogajanjih to vprašanje odločno postavijo.

7. t. m. pa se je sestal izvršni odbor sindikata uslužbencev mesnic (FILCAMS - CGIL) in proučil razvoj sedanje borbe za obnovitev delovne pogodbe. Izvršni odbor je izrazil priznanje vsem uslužbencem te stroke, ki so se tako polnoštevilno udeležili dvodnevne stavke, ki je bila 3. in 4. t. m. Na sestanku so tudi sklenili, da bo prihodnji četrtek, 15. t. m. ob 18.30 skupščina uslužbencev mesnic na sindikalnem sedežu v Ulici Pondares. Na skupščini bodo odločali o nadaljnjem razvoju borbe, če do takrat ne bo prišlo do ponudb delodajalcev za začetek pogajanj za obnovitev delovne pogodbe.

PO TREH TEDNIH NA TRŽAŠKI UNIVERZI

Zaključen mednarodni tečaj o prevozih in prometu EGS

Zaključno predavanje je imel belgijski strokovnjak o vprašanju skupne zakonodajne ureditve prevozov EGS - Odpadel obisk ministra Scalfara

Na tržaški univerzi se je včeraj zaključil VII. mednarodni tečaj o prevozih v Evropski gospodarski skupnosti, ki se je pričel 22. avgusta in ki so se ga udeležili predstavniki šestih članic šesterice, profesorji iz številnih evropskih vseučilišč in predstavniki prizadetih ministrstev posameznih držav. V seriji 16 predavanj so strokovnjaki vsestransko osvetlili najvažnejša vprašanja, ki se nanašajo na dosedanji in bodoči razvoj prometa po kopnem, po morju in notranjih vodnih poteh ter v zraku v Evropski gospodarski skupnosti.

Zadnje predavanje je imel včeraj dopoldne belgijski strokovnjak dr. W. Stabenow, upravni svetovalec glavnega ravnateljstva za promet v Bruslju, ki je razvil vprašanje skupne zakonodajne ureditve prevozov v EGS. Glede na to, da se to področje pravzaprav postopoma urejuje še danes, se je govornik pri svojem izvajanju dotaknil, bolj kakor skupnega okvirnega vprašanja, številnih konkretnih primerov že dosežene ureditve tega vprašanja. Pričenši od 1. januarja letos, smejo skupni organi Evropske gospodarske skupnosti sprejeti določene sklepe o zakonodajnem urejevanju prometnega področja, na podlagi večinskega glasovanja. Glede tega pa je belgijski strokovnjak zavzel stališče, da bi bilo treba sedanje določbe o poslovanju omenjenih organov spremeniti tako, da bi se njihovi sklepi lahko sprejemali le na podlagi popolne soglasnosti; s tem bi bila namreč odvrnjena nevarnost, da ne bi zaradi sklepov, sprejetih na podlagi večinskih glasovanj, posamezna področja utrpela večjo ali manjšo škodo.

Dr. Stabenow je zaključil svoje predavanje z željo, da bi zakonodajni organi Evropske gospodarske skupnosti v prihodnje sestavljali za posamezne materije takšne zakonske določbe, ki bi bile čim bolj jasne in nedvoumne. Jasnost in jedrnatost bi bili po njegovem mnenju potrebni zlasti pri sestavljanju zakonskih določb, ki naj urejajo področje skupnih prevozov.

Kakor znano, je italijanski minister za promet in civilno letalstvo Scalfaro, ki bi se bil moral danes udeležiti zadnjega dne mednarodnega tečaja z zaključno razpravo, moral odpovedati svoj nastop zaradi nepričakovanih obveznosti. Po vsem tem se je z včerajšnjim nastopom belgijskega strokovnjaka VII. mednarodni tečaj tudi formalno zaključil.

Dve obvestili šolskega skrbništva

Šolsko skrbništvo sporoča, da so na oglasni deski skrbništva objavljene prednostne lestvice kandidatov za poverjena mesta na tečajih v ljudski šoli za šolsko leto 1966-67. Omenjene lestvice bodo objavljene 10 dni.

Šolsko skrbništvo sporoča, da je v Uradnem listu štev. 217 od 1. septembra objavljen ministrski dekret za razpis natečaja za 62 mest za pomožno strojepisno službo pri ministrstvu za občo vzgojo in pri šolskih skrbništvih. Zadevne prošnje je treba odposlati v roku 60 dni od objave dekreta v Uradnem listu, in sicer do 31. oktobra.

Nič skrivnostnega pri padcu indijskega mornarja v morje

Zdi se, da primer indijskega pomorščaka Nazaria Fernandeza, ki so ga predvčerajšnjim našli v nezavestnem stanju ob začetku 7. pomola, nima nobenega temačnega ozadja.

Policijske oblasti obrežnega komisariata so včeraj nadaljevale preiskavo ter ugotovile, da je Fernandez zapustil svojo ladjo ob 9.30 zjutraj ter šel v neki lokal v novi prosti luki, kjer je spil nekaj kozarcev vina. Okoli 11. ure je zapustil lokal ter odšel po obrežju št. 7 namesto, da bi se napotil na obrežje št. 3, kjer je privezana njegova ladja. Kako je padel v morje, se še ne ve, toda skoraj gotovo gre za nesrečo. Gotovo je, da so mu v določenem trenutku pritekli na pomoč mornarji nekih drugih ladij, ki so privezane v bližini. Takoj nato je neki delavec podjetja Farsura poklical po telefonu rešilni avto RK.

Policijski organi so izvedli temeljito preiskavo. Na indijski ladji, kjer Fernandez služi kot natakar, so vsi, vključivši poveljnika, potrdili že opisano verzijo nesreče. Pri preiskavi so policijski organi naleteli na hude težave zaradi jezika. To velja predvsem glede Fernandeza, ki je doma iz bivše portugalske kolonije Goa. Pomorščak govori namreč narečje, ki je zmes portugalščine in tamkajšnjih indijskih narečij. Ponesrečenca bodo zaslišali šele danes, prav zaradi težav, ki so nastale pri iskanju primernega tolmača.

Smrtne posledice padca

Včeraj ob 10.30 je izdihnila na ortopedskem oddelku splošne bolnišnice 77-letna gospodinja Virginia Pauletich por. Cosoli iz Ul. del Toro 2. Žensko so sprejeli na omenjeni oddelek že 1. septembra, in sicer s prognozo 90 dni zdravljenja zaradi zloma na levi stegnenici. Medtem pa so nastopile razne komplikacije, ki so povzročile njeno smrt. Cosolijeva je dobila poškodbe na stegnenici, ko je padla na svojem domu.

Pri padcu v umobolnici si je zlomila nogo

Včeraj ob 12. uri so nujno sprejeli na ortopedski oddelek splošne bolnišnice 64-letno gospodinjo Anno Cramer vd. Codan iz Ul. Molino a vento 4 zaradi zloma leve stegnenice. Če bo šlo vse po sreči, bo ženska okrevala v 60 dneh.

Cramerjevo so prepeljali v bolnišnico z rešilnim avtom psihiatrične bolnišnice pri Sv. Ivanu, kjer se je zdravila. Spremljala jo je bolničarka, ki je povedala, da je Cramerjeva slučajno padla na tla.

LADJE V PRISTANIŠČU

Vicenza, Aida Lauro, Piave, P. Toscanelli, Nerede, Salpa II, Esperide, M. U. Martinoli, M. A. Martin (It.), Plod, Jadro, Labin (Jug.), Ronda, Brilliance (Lib.), Billie, Pelasgos, Myrsini (Grč.), Abu Simbel (ZAR), Maralia (Braz.), I. Wide (Nem.), S. Jayanti (Ind.), Vindex, Old Oak (Pak.), Albatros (Bolg.).

SESTANEK POKRAJINSKEGA ODBORA KRŠČANSKE DEMOKRACIJE

Vsaka odločitev glede ladjedelništva naj upošteva upravičene koristi Trsta

Za tržaško KD so bližnje upravne volitve tesno povezane z vladnimi odločitvami o tem, za Trst in deželo, tako perečem vprašanju

Pokrajinski odbor KD je sinoči soglasno odobril dokument, ki ga je predložilo pokrajinsko tajništvo stranke in ki povzema stališče tržaške KD o vprašanju ladjedelništva.

Zasedanje pokrajinskega odbora KD se je začelo s poročilom tajnika Botterija, ki je povzel razvoj ladjedelskega položaja, razne stike, ki jih je imel v Rimu na sedežu stranke, pri vladi in vodstvu IRI ter pričakovanja o bližnjih sklepih v tem vprašanju, ki jih je zagotovil predsednik vlade. Botteri je ponovil, da je tržaška KD nasprotna vsakemu odlaganju. Prav tako je sporočil, da bo danes vsedržavni svetnik Rinaldi obrazložil stališče tržaške KD o vprašanjih ladjedelništva najvišjemu predstavništvu stranke ter da bo jutri imel v Rimu vrsto srečanj z vsedržavnimi predstavniki KD in predvsem s podtajnikom Piccolijem, ki se je še posebej zanimal za vprašanja v zvezi s Trstom.

V diskusijo po poročilu tajnika sta posegla predsednik Lloyda Bartoli in župan dr. Franzil. Pokrajinski odbor je nato odobril dokument, v katerem «jemlje v vednost korake, ki so bili storjeni pri predsedniku vlade Moru (tudi z naslovitvijo pisma, ki so ga podpisali odgovorni politični in upravni predstavniki Trsta)».

«Stališče, ki je bilo predloženo predsedniku vlade — je rečeno v dokumentu — zvesto odraža razpoloženje in mnenje večinske stranke in najbolj odgovorne tržaške javnosti; nujnost takojšnje odločitve o vprašanjih ladjedelništva in pomorske industrije na sploh (vsako odlaganje in vsaka negotovost bi služila samo poslabšanju sedanje negativne faze) in nujnost rešitve, ki bo — v kolikor zadeva Trst in deželo Furlanijo-Julijsko krajino — odgovarjala zadnjim predlogom IRI.»

«Vsaka drugačna odločitev — je rečeno še v dokumentu — ali vsako pomanjkanje odločitve, bi bilo v nasprotju z osnovnimi načeli pravičnosti in bi se negativno odrazilo na politiko in italijansko prisotnost na obmejnem področju». Pokrajinski odbor KD je tudi ponovil mnenje, da so bližnje volitve za obnovitev občinskega in pokrajinskega sveta tesno povezane z vladnimi odločitvami o vprašanjih pomorsko-industrijskega sektorja IRI tudi na osnovi obveznosti, ki jih je sprejel predsednik vlade Moro.»

«Pokrajinski odbor KD — zaključuje dokument — izraža zaupanje, da bosta vsedržavno vodstvo KD in vlada levega centra znala trezno vrednotiti sklepe tržaške KD in sprejela odločitve, ki bodo priznavali upravičene potrebe julijske skupnosti in uresničili interese vse države na tem obmejnem področju, tako delikatnem in važnem v političnem in gospodarskem pogledu».

Med včerajšnjimi izjavami je precejšnje važnosti tudi izjava tržaškega župana dr. Franzila glede polemike v tisku, ki so jo te dni sprožili v Genovi ali pa predstavniki Genove. «Z grenkimi občutki čitamo», je dejal dr. Franzil, izjave kot so tiste, ki jih je pred kratkim dal župan Genove, ki bi hotel primerjati ligurske zahteve, utemeljene, trdi on, na ekonomski podlagi, in jih postavljati proti «patriotskim in čustvenim razlogom», ki so jih povlekli na dan, kakor pravi on, v korist Trsta.» Pri tem je dr. Franzil pripomnil, da obstajajo osnovni in krepki ekonomski razlogi, ki govorijo v prid izbire Trsta za sedež predvidene enotne družbe ladjedelništva IRI. Med temi razlogi je predvsem povezava z največjo ladjedelnico te skupine v Tržiču. Enak kriterij so upoštevali pri drugih koncentracijah družb IRI v korist Genove. Zato je ta zahteva ekonomskega in ne čustvenega značaja. Župan je nato izrazil začudenje, da v Genovi nočejo priznati, kako je koncentracija gradnje motorjev Diesel v Trstu nadoknadena Genovi s koncentracijo pri Ansaldu gradnje turbin ki jih zdaj izdeluje tudi Tovarna strojev pri Sv. Andreju.

Preosnova ladjedelnice Sv. Marka in vključitev Tovarne strojev v novo dejavnost IRI-Fiat bi odpravila gospodarsko ravnovesje v Trstu. Trst ni zahteval in ne zahteva, da je treba doseči ravnovesje na škodo nekoga, toda dodelitev Trstu sedeža in vodstva združenih ladjedelniških družb IRI je osnovnega pomena, kateremu se ne moremo odpovedati, in sicer prav zaradi ravnovesja, ki je gospodarsko utemeljeno. In končno pri vsem tem ne bi smeli tudi pozabljati, je še pripomnil dr. Franzil, da bo z izgradnjo novega naftovoda za Bavarsko in Avstrijo Trst postal eno izmed svetovnih vozlišč petrolejskega prometa in s tem tudi pomorskega prometa.

Proslava bazoviških žrtev

V NEDELJO, 11. t. m. ob 16.30 uri

bo v Bazovici na kraju usmrtitve **pred spomenikom, proslava** s sledečim sporedom:

Otvoritev — nastop pevskega zbora — govori zastopnikov odbora za proslavo, ANPI, ANPPIA in FIAP v slovenščini in v italijanščini — polaganje vencev in cvetja

ODBOR ZA PROSLAVO BAZOVIŠKIH ŽRTEV

VČERAJ NA TRŽAŠKI UNIVERZI

Uradna otvoritev kongresa za sodno in socialno medicino

Razpravljali bodo tudi o najnovejših zakonskih ukrepih glede zavarovanja proti nesrečam in glede poklicnih bolezni

Na tržaški univerzi je bila včeraj uradna otvoritev 20. državnega kongresa italijanske družbe za sodno medicino in zavarovanje, katerega se udeležuje 150 strokovnjakov iz vse Italije. V imenu vladnega komisarja se je uradne otvoritve udeležil tudi podprefekt dr. Molinari. Po pozdravnem nagovoru rektorja tržaške univerze prof. Origoneja je imel pozdravni nagovor v imenu deželne uprave podpredsednik dr. Giacometti, ki je pozdravil vse udeležence ter goste, med katerimi je tudi senator Sansone, predsednik ustanove INAIL. Podpredsednik dr. Giacometti je predvsem pripomnil, da je tematika kongresa, na katerem bodo razpravljali o najnovejših zakonskih ukrepih glede zavarovanja proti nesrečam in glede poklicnih bolezni, zelo važna in aktualna za sodobno družbo in s tem tudi za javne upravitelje. Podpredsednik je izrekel priznanje organizatorjem kongresa, ker so med razprave vključili tudi razpravo o zadevnih zakonskih predpisih, ki so bili pred kratkim izdani. Nato je poudaril, da je vedno bolj nujna organična reforma vsega ustroja socialnega zavarovanja v okviru sistema popolne varnosti, čeprav prinaša tako obsežen problem neizogibne težave. Dokler ne bo prišlo do take rešitve globalne reforme, je treba podpirati vse napore strokovnjakov in politikov za zboljšanje sistema socialnega zavarovanja in zavarovanja proti nesrečam na delu, kakor tudi glede poklicnih bolezni. Poskrbeti je treba za sodobno zdravstveno in tehnično organizacijo ter jo razširiti tudi na bolj oddaljene kraje, obenem pa zmanjšati birokratski postopek, kar bi zmanjšalo število sporov. Ob zaključku svojega nagovora je dr. Giacometti še pripomnil, da ima deželna uprava precejšnjo pristojnost v raznih sektorjih higiene in zdravstva, da se s tem kongresom tudi bolj uveljavlja nova medicinska fakulteta v Trstu, ki bo na tem področju lahko razvijala uspešno dejavnost.

Po govoru podpresednika dežele je kongresiste pozdravil podpredsednik senata prof. Domenico Macaggi, ki je častni predsednik italijanske družbe za socialno medicino.

Po pozdravnih nagovorih so sledila strokovna predavanja. Kongres se bo zaključil v nedeljo.

Verižno trčenje štirih avtomobilov v Barkovljah

Sinoči ob 19.30 se je pripetila v Barkovljah — Miramarski drevored — v bližini bara «Alla pineta» slikovita prometna nesreča pri kateri so se hudo poškodovali 4 avtomobili, ena oseba pa je bila ranjena.

Ob omenjeni uri se je peljal iz Trsta proti Grljanu 39-letni Bruno Landin iz Cervignana, ki je upravljal furgon znamke «Lancia — superjolly z evidenčno tablico UD 90973. Landinove zavore niso bile verjetno že prej v redu ter so se zaradi večkratnega zaviranja močno segrele. Na kraju, ko bi jih moral voznik zares uporabiti, so popolnoma odpovedale. Tako se je začelo verižno naletavanje štirih avtomobilov. Lancia-superjolly je z vso silo trčila od zadaj v švicarski avto znamke DKW z evidenčno tablico LU 30138, ki ga je upravljal 35-letni Bernard Pilletter iz Luzerna. Ta je potem treščil v avto znamke «Peugeot» z evidenčno tablico 678 GA 18, ki ga je upravljal Francoz Noel Feurm, star 51 let iz Vierzona. Ta je končno treščil v avto «Lancia Flavia» TS 57485, ki ga je upravljal 39-letni šofer Adirano Farinelli iz Ul. Negrelli 18. V trenutku naleta je Farinelli stal z avtom pred prehodom za pešce, ker je prav v tistem trenutku nekaj ljudi prečkalo cesto.

Pri nesreči se je ponesrečil samo Farinelli, ki je prišel v bolnišnico z nekim zasebnim avtom. Dežurni zdravnik ga je sprejel na nevrokirurški oddelek zaradi poškodb na hrbtu (zdravniki še niso ugotovili morebitnih zlomov na hrbtenici.) Če bo šlo vse po sreči, se bo moral Farinelli zdraviti od 8 do 20 dni.

Škoda na avtomobilih, ki so bili prizadeti pri karambolu, je zelo velika ter so jih morali odvleči s posebnimi vozili, ki jih uporablja ACI za cestno pomoč. Kljub precej hudi nesreči, ni prišlo do prekinitve prometa po Miramarskem drevoredu.

Širite PRIMORSKI DNEVNIK

NA SEJI TRŽAŠKEGA OBČINSKEGA ODBORA

Sprejet sklep o ponovni vzpostavitvi nočnih voženj z openskim tramvajem

Pismo vladnega komisarja dr. Cappellinija županu - Odobrena sredstva za razna šolska dela - Nova imena za nekatere ulice

Na seji tržaškega občinskega odbora je župan dr. Franzil prečital odbornikom pismo, ki mu ga je poslal novi tržaški prefekt in vladni komisar dr. Cappellini ob njegovi namestitvi. V pismu dr. Cappellini toplo pozdravlja mesto in pravi med drugim, da bo zelo srečen, če bo lahko sodeloval pri rešitvi raznih mestnih vprašanj v sodelovanju z mestnimi oblastmi. Poleg tega je dr. Franzil sporočil, da je poslal beljaškemu županu solidarnostno pismo v zvezi s poplavo, ki je močno prizadela Beljak.

Na seji so nato odobrili sklep, ki predvideva 4,300.000 lir stroškov za vzdrževalna dela in za razna popravila v šolskem poslopju liceja Dante Alighieri. Odobrili so še en sklep, ki določa 5 milijonov lir za razne naprave za osnovno šolo v naselju San Sergio. Na predlog ravnateljstva openskega tramvaja pa je občinski odbor sklenil, da se ponovno vzpostavijo tramvajske nočne vožnje z zadnjim odhodom iz mesta ob 0.40 uri in ob 24. uri z Občin. Zaradi manjšega števila potnikov v nočnih urah, pa bodo hkrati omejili število voženj.

Poleg tega so odobrili tudi sklep o poimenovanju nekaterih mestnih ulic. Pri Sv. Vidu bodo na primer imenovali dve ulici po raziskovalcih Vittoriu Bottegu in Pietru Savorgnano, eno ulico pa po družini Berlam, ki je dala znane tržaške arhitekte, katerih eden je tudi zgradil svetilnik zmage.

Sklep občinskega odbora, da se ponovno uvedejo nočne tramvajske vožnje iz Trsta na Občine, bo gotovo razveselil vse, ki so bili prizadeti zaradi nadomestitve tramvajev z avtobusi v nočnih urah. Spremembo je občinska uprava na predlog ravnateljstva openskega tramvaja uvedla 11. julija. Tedaj smo to odločitev mestnih upravitelјev obsodili in napisali, da je ukrep neumesten. Z ukinitvijo nočnih tramvajskih voženj na Občine in nazaj so bili predvsem prizadeti prebivalci, ki stanujejo v bližini vmesnih postaj openskega tramvaja, in sicer v Kolonji in v Škorklji. Ukinitev nočnih voženj openskega tramvaja so tedaj občinski upravitelji sprejeli z namenom, da bi zmanjšali režijske stroške, češ da so nočne vožnje tramvaja z manjšim številom potnikov dražje od avtobusnih.

Ni minilo niti dva meseca in že so ugotovili, da je bil ta sklep resnično neumesten. Openski tramvaj je za Tržačane in tudi za turiste, ki pridejo k nam, nekaj značilnega, česar nima vsako mesto. Dnevne in še posebno nočne vožnje so tako za domačine kot za turiste nekaj posebnega, saj se jim skozi vso pot odpira na mesto in zaliv prekrasen razgled in je potovanje z openskem tramvajem resnično izreden užitek. Ta poskus, ki se sicer ni obnesel, je treba ponovno obsoditi zlasti zaradi dejstva, ker je bil napravljen prav v najvišji turistični sezoni, s čimer je bil mnogim tujcem onemogočen lep, čeprav kratek nočni izlet na Občine.

Bechtel jr. v Trstu

Včeraj popoldne je prispel v naše mesto predsednik ameriške družbe «Bechtel Corporation» S. D. Bechtel jr. Znano je, da gradi ta družba preko svoje podružnice «Bechtel Italiana» naftovod Trst-Bavarska. Danes si bo g. Bechtel jr. ogledal naprave izhodiščne postaje naftovoda v Miljskem zalivu in traso naftovoda po tržaškem ozemlju.

Povratek predsednika deželnega odbora dr. Berzantija iz ZDA, kjer se je sestal tudi z g. Bechtelom jr. in mu izročil zlato kolajno z grbom tržaškega mesta, je najavljen za prve dni prihodnjega tedna.

Predložitev dokumentov za nagradni natečaj v počastitev odporništva

15. t. m. zapade rok za predložitev dokumentov za soudeležbo pri študentskem natečaju za nagrade «Kolajne za vojaške zasluge v odporniškem gibanju». Natečaj je razpisala dežela Furlanija-Julijska krajina v počastitev 20-letnice odporniškega gibanja in v počastitev spomina žrtev, ki so padle v borbi. Natečaj predvideva 22 nagrad za univerzitetne študente in za tiste študente, ki so dosegli zrelostno ali usposobljenostno spričevalo.

12 nagrad po 500.000 lir je namenjenih univerzitetnim študentom, ki so položili vse izpite, ki jih predvidevajo študijski načrti za posamezne tečaje. Predložiti morajo potrdilo o opravljenih izpitih in o doseženih točkah v akademskem letu 1964-65 in v poletnem roku 1966. Osem nagrad bo podeljenih študentom s tržaške univerze, štiri pa študentom, ki obiskujejo druge univerze v državi, katerih družine pa imajo stalno bivališče v deželi.

10 nagrad po 150.000 lir je pridržanih za študente, ki so diplomirali na višjih srednjih šolah v deželi z najvišjo povprečno oceno. Predložiti morajo potrdilo, ki ga izda šola, o doseženih redih pri maturi in usposobljenostnem izpitu v poletnem roku 1966.

Vsi študenti, univerzitetni in s srednjih šol, morajo poslati potrdila na deželno odborništvo za javno vzgojo in kulturne dejavnosti (Trst, Ul. Ghega, 6) do 12. ure 15. t. m.

NEVERJETNA PREDRZNOST SREDI BELEGA DNEVA

Ciganki ukradli iz spalnice zlati narokvici in 100.000 lir

Gospodinjino presenečenje sta ciganki hitro izkoristili in naglo popihali - seveda s plenom vred

Violetta Kuhar por. Zeriau, stara 57 let iz Ul. dei Porta 25, je prijavila policijskim agentom na komisariatu v Ul. Cologna, da sta se včeraj opoldne dve ciganki prikradli v njeno stanovanje ter odnesli iz spalnice v prvem nadstropju dve zlati narokvici ter 100.000 lir v gotovini. Zlatnina in denar so bili spravljeni v predalu nočne omarice, ki ni bil zaklenjen.

Kuharjeva je povedala agentom, da je bila opoldne sama doma, in sicer v pritličju. Nenadoma je zaslišala sumljiv ropot, ki je prihajal iz prvega nadstropja. Takoj se je povzpela tja po stopnicah ter nenadoma zagledala dve ciganki z dvema deklicama. Ker je Kuharjeva obstala kot okamenela zaradi začudenja, se je cigankama posrečilo, da sta zapustili hišo.

Kuharjeva je še povedala, da je malo prej prišel v hišo pismonoša ter so zato verjetno ostala odprta dvorišča in vhodna vrata. Priložnost sta izkoristili ciganki, ki sta se predrzno prikradli do prvega nadstropja. Skupna škoda, ki jo je utrpela Kuharjeva, znaša 150.000 lir.

Trije z vespo v zid

Sinoči ob 22.10 so prepeljali v splošno bolnišnico tri mladeniče, ki so se prevrnili z vespe v bližini Padrič. Vozilo je upravljal 16-letni Silvano Ferluga iz Ul. S. Pasquale, ki se je ranil po desnem stegnu ter se pobil po desni rami in desni roki. Na ortopedskem oddelku se bo moral zdraviti 12 dni.

Prvo pomoč pa so nudili v bolnišnici 17-letnemu Brunu Vigolichu iz Ul. Marchesetti in 16-letnemu Valterju Palciniju iz Ul. Majer. Prvi bo okreval v 5 dneh, a drugi v osmih.

Nesreča se je pripetila na Padričah, kjer so se mladeniči zaleteli v zid na levi strani ceste.

Šolske vesti

GLASBENA MATICA

VPISOVANJE V ŠOLO GLASBENE MATICE bo od 1. do 10. septembra od 10. do 12. ure v pisarni Glasbene matice, Ul. Ruggero Manna št. 29.

Vpisovanje za gojence s Proseka in Kontovela bo danes 9. septembra od 18. ure dalje v glasbeni šoli (Šoščevi hiši).

Pričetek pouka v ponedeljek, 12. septembra za vse oddelke šole.

RAVNATELJSTVO

Ravnateljstvo trgovskega tehničnega zavoda, Strada di Guardiella 13/1 sporoča, da se vršijo vpisovanja za šolsko leto 1966/67 vsak dan do vključno 25. septembra 1966. Prošnje za vpis sprejema tajništvo zavoda od 10. do 12. ure, kjer se dobijo tudi potrebna navodila.

Na Državnem znanstvenem liceju slovenskim učnim jezikom v Trstu, ki ima poleg razredov z znanstvenim učnim načrtom tudi popolne razrede s klasičnim učnim načrtom, je vpisovanje za šolsko leto 1966-1967 vsak dan od 10. do 12. ure v tajništvu zavoda, Strada di Guardiella št. 13-1 neprekinjeno do 25. septembra 1966. Navodila za vpisovanje so razvidna na oglasni deski v zavodu.

Vpisovanje na slovensko učiteljišče v Trstu bo do 25. septembra. Uradne ure so od 9. do 12.

Gledališča

Miramarski park — Danes nadaljevanje predstav «Luči in zvoki». Ob 21.30 v nemščini «Der Kaisertraum von Miramare» in ob 22.45 v italijanščini «Massimiliano e Carlotta».

Kino

Nazionale 16.00 «Gli amori di una bionda», Hana Brechova, Vladimir Pucholt. Prepovedano mladini pod 14. letom. Češki film.

Excelsior 16.00 «I nostri mariti». Michele Mercier, Alberto Sordi, Ugo Tognazzi. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Fenice 15.30 «Arizona Colt» Technicolor. Giuliano Gemma, Corinne Marchand.

Eden 16.00 «... e il diavolo ha riso». Jeanne Moreau, Ettore Manni. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Grattacielo 16.00 «El Greco». Barve De Luxe, Mel Ferrer, Rosanna Schiaffino.

Alabarda 16.00 «Agente Z 55 missione disperata» Colorscope. Susan Baker, Danny O'Connor.

Filodrammatico 16.30 «Il dominatore del deserto» Colorscope. Kirk Morris, Helene Chanez.

Aurora 16.00 «I bucanieri» Technicolor.

Cristallo 16.30 «Io, lo, lo e gli altri». Marcello Mastroianni, Silvana Mangano, Nino Manfredi.

Garibaldi 16.30 «La calda pelle». Jean Sorel, Elsa Martinelli. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Capitol 16.30 «La vendetta degli Apaches» Technicolor. Rory Calhoun, Corinne Calvet.

Impero 16.00 «Una questione d'onore». Prepovedano mladini pod 14. letom.

Moderno 16.30 «4 dollari di vendetta Technicolor. Robert Woods, Angelo Infanti.

Vittorio Veneto 16.30 «Oggi, domani, dopodomani» Eastmancolor. Marcello Mastroianni, Virna Lisi, Catherine Spaak. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Astra 17.00 «Irma la dolce». Prepovedano mladini pod 18. letom.

Ideale 16.30 «La spada di Ali Baba» Technicolor. Peter Mann.

Abbazia 16.30 «I Vichinghi» Technicolor. Kirk Douglas, Tony Curtis.

Izleti

SPD priredi 11. septembra izlet na Vrsno nad Kobaridom ob priliki proslave 60. obletnice smrti p

KLJUB ZAKONOM PROTI TRUSTOM IN MONOPOLOM

Bogati postajajo še bogatejši siromašni pa še bolj siromašni

Pojav vedno večje koncentracije v raznih deželah

V zadnji dobi se v najbolj razvitih kapitalističnih deželah opaža značilen proces strnjevanja ali koncentracije kapitala. Ta pojav ni omejen le na posamezne dežele in posamezne panoge. Prav tako ne gre za razvoj združevanja le v eni smeri. V vseh teh strnjevanjih gre za edini cilj — postati konkurenčen. Velika gospodarska podjetja — banke, industrijska podjetja, trgovine itd. — postajajo vedno večja in vlade, ki so po pravilu zaščitnice protitrustovske zakonodaje, vedno bolj popuščajo ali celo spodbujajo takšne fuzije in integracije.

Razlogov, zaradi katerih se to dogaja, je več. Predvsem se omenjata vedno večja enotnost svetovnega tržišča in vedno ostrejša konkurenca v malone vseh predelih sveta. Poudarja se tudi potreba po velikih izdatkih v znanstveno-raziskovalne namene in nekakšna nujnost visoko serijske proizvodnje, ker da je potrošnikov za blago, ki zahteva visoko stopnjo obdelave, vsak dan več.

Kakšne so oblike te koncentracije finančnega in proizvodnega kapitala?

Na prvem mestu glede tega omenjamo Japonsko. In to iz posebnega razloga. Ekonomska moč in eksploziven prodor v svet si je Japonska zagotovila predvsem zaradi koncentracije finančnih in proizvodnih sredstev. Ladjedelništvo in elektroindustrija sta na Japonskem tako koncentrirani, da po objektivnih mednarodnih merilih predstavljata prvorazredne svetovne velikane. Od tod tudi njihova konkurenčna sposobnost. Manj pa je znano, da je na Japonskem koncentrirana tudi tekstilna industrija, podobno kot industrija strojev in celo trgovina na drobno.

Japonske izkušnje so različne od izkušenj v drugih deželah, ker se tu uresničuje tako imenovana horizontalna koncentracija brez velikih spajanj in brez bank, ki stoje na vrhu takšnih proizvodnih velikanov. Zato bi mogli japonski primer oceniti tudi kot uspelo delitev dela in strogo disciplino kooperacije, hkrati pa ne zapirajo vrat tujemu finančnemu kapitalu in tujim tehničnim dosežkom, pa čeprav hkrati nasprotujejo odpiranju podružnic tujih podjetij.

In rezultati tega so izredni, pa čeprav hkrati na Japonskem ni prišlo do posebnega širjenja ali večanja notranje porabe in se prav tako ni kdo ve kako dvignila življenjska raven širših plasti japonskega ljudstva.

* * *

Potem ko je Velika Britanija v glavnem izgubila svoj imperij, se je znašla med dobro organizirano zahodno Evropo in med ZDA in ostala «skrčena» na svoj otok. Britansko gospodarstvo je to občutilo in zato se vedno bolj odkrito zatrjuje, da je koncentracija kapitala in proizvodnje v industriji, ki se je uveljavila drugod, edina pot za obstanek v pogojih vedno ostrejše konkurence. Laburistična vlada — pa čeprav bi morda mogli od nje pričakovati vse kaj drugega — z vsemi svojimi ukrepi in sredstvi ta proces podpira, ga celo spodbuja.

V letalski industriji podjetje «Rolls Royce» namerava odkupiti vse delnice družbe «Bristol Siddley». Znani proizvajalci avtomobilov in letalskih motorjev bodo po tej združitvi imeli kapital od okoli 115 milijonov funtov šterlingov. Vlada ni preprečila, da bi se ustvarilo monopolno podjetje, pač pa ga je celo podprla, smatrajoč to transakcijo kot pogoj za ekspanzijo proizvodnje in za večji prodor na svetovno tržišče.

V ladjedelništvu prav tako prihaja do velikih spajanj. Ladjedelnice «John Brown and Co. Ltd.» in «Fairfield» iz Glasgowa se že lotevajo prvih stikov in pogajanj v smeri proučevanja možnosti za združitev kapitalov, morda celo za popolno integracijo. V avtomobilski industriji so se razne družbe že združile.

* * *

V pogojih vedno večje medsebojne povezave in vedno večje stopnje integracije začenjajo dežele zahodnoevropske «šestorice» v svojih nacionalnih mejah vedno bolj krepiti lastne gospodarske velikane. Razlog temu je ukinjanje carinskih dajatev in kontingentov, kar spodbuja mnoga podjetja, da se čim hitreje prilagodijo vedno širšemu tržišču. To je tudi razumljivo, kajti določeno italijansko, francosko ali belgijsko podjetje, ki se je moglo v nacionalnih mejah smatrati za veliko, na enotnem tržišču zahodne Evrope že ni več takšno. Prilagoditev temu širšemu krogu potrošnikov pogosto vsiljuje koncentracijo podjetij v obliki spajanja, odkupa delnic ali pa v obliki ustanavljanja skupnih podružnic. Te oblike strnjevanja brez dvoma vplivajo na produktivnost, na tehnični napredek in na znanstveno raziskovalno delo.

Izkušnje potrjujejo, da se velika podjetja lažje prilagajajo razvoju evropskega tržišča in mednarodni konkurenci. Njim je to prilagajanje lažje kot manjšim podjetjem, ki ne morejo vedno držati konkurenčnega tempa, ki težje dobivajo kredite in morejo dati le manjša sredstva za tehnološki napredek. In vendar v teh deželah vlade, kot tudi sami poslovni krogi, menijo, da je treba manjša podjetja ščititi. To pa je možno z davčno politiko, politiko kreditov in podobno. Toda tudi mala podjetja morajo upoštevati nove pogoje in združevati vsaj svoje službe, n.pr. raziskovanje tržišča, znanstvene centre itd.

V zahodni Evropi kooperacija podjetij in njihovo strnjevanje utemeljujejo tudi s potrebo, da se sprejmejo ustrezni ukrepi proti velikanski moči kapitala ameriških družb — velikank, zaradi njihove izredne produktivnosti in močne konkurentske sposobnosti, ki se opaža na vsem svetovnem tržišču tudi v odnosu na evropsko industrijo.

* * *

Koncentracija je v ZDA zavzela povsem drugačen obseg kot na evropski celini. Znano je, da so se mnoga ameriška podjetja mogla tako razviti prav zaradi te koncentracije. Ameriški poslovni krogi pa smatrajo, da je dinamizem notranje ekspanzije celo preveč počasen in da je zato edini izhod v absorbiranju manjših. Takšna težnja je prav sedaj dobila v ZDA tako velik obseg, da se ustanavljajo velike mreže posredovalnih družb, da bi se namreč s tem znašle «pod isto streho» različne gospodarske organizacije. V tem primeru je vsekakor treba upoštevati tudi zelo strogo ameriško zakonodajo proti trustom. Toda ljudje v sedanji ameriški upravi menijo, da velikost podjetja ni glavni činitelj, kar zadeva ustanavljanje monopolov. Potemtakem ni potrebno, da bi se ustanavljanje monopolov preprečevalo na račun protimonopolistične zakonodaje. Predstavniki washingtonske vlade pravijo, da obstaja nevarnost le tedaj, če se preprečuje konkurenca.

Po podatkih za leto 1964 je bilo v tem letu registriranih v ZDA 1797 fuzij, kar je za 21 odst. več kot leto prej. In ta težnja se nadaljuje. Hkrati pa se zatrjuje, da se ni občutno spremenila struktura ameriškega gospodarstva, ker da se je tudi povečalo število manjših in srednjih podjetij, odnos med podjetji raznih velikosti pa da je ostal praktično enak. V letošnjem letu so odklonili le 21 predlogov za fuzijo. Iz tega dobimo vtis, da zakonodaja tej smeri ekonomske politike ni več ovira.

* * *

Družbene in ekonomske posledice tega strnjevanja je seveda treba šele analizirati. Ena posledica pa je gotova: majhne dežele in predvsem tiste, ki so šele stopile na pot industrijskega in gospodarskega razvoja, so v tem primeru v vedno slabšem položaju, kajti veliki postajajo še večji, potemtakem majhni še manjši.

M. BALETIČ

Letošnja žetev v SZ najboljša doslej

MOSKVA, 8. septembra. — V Sovjetski zvezi bodo letos lahko rekli, da so imeli dobro žetev. Po pisanju sovjetske agencije Tass je letošnja žetev višja od povprečja zadnjih petih let, ko so imeli 130 milijonov ton žita na leto. Tudi zahodni strokovnjaki smatrajo, da je letošnja žetev v Sovjetski zvezi nekoliko boljša, kot je bila zadnja leta in da bo znašal celoten pridelek pšenice letos v Sovjetski zvezi od 135 do 140 milijonov ton. Iz tega sledi, da je letošnja žetev ena najboljših v Sovjetski zvezi.

Po pisanju agencije Tass in po mnenju strokovnjakov je to treba pripisati povoljnejšim atmosferkim razmeram v letošnjem letu in tudi nekaterim preosnovam, ki jih je uvedla Sovjetska zveza s tem da je povečala mehanizacijo, kot tudi zaradi nekaterih olajšav, ki jih je dala vlada kmetijskemu področju sovjetskega gospodarstva.

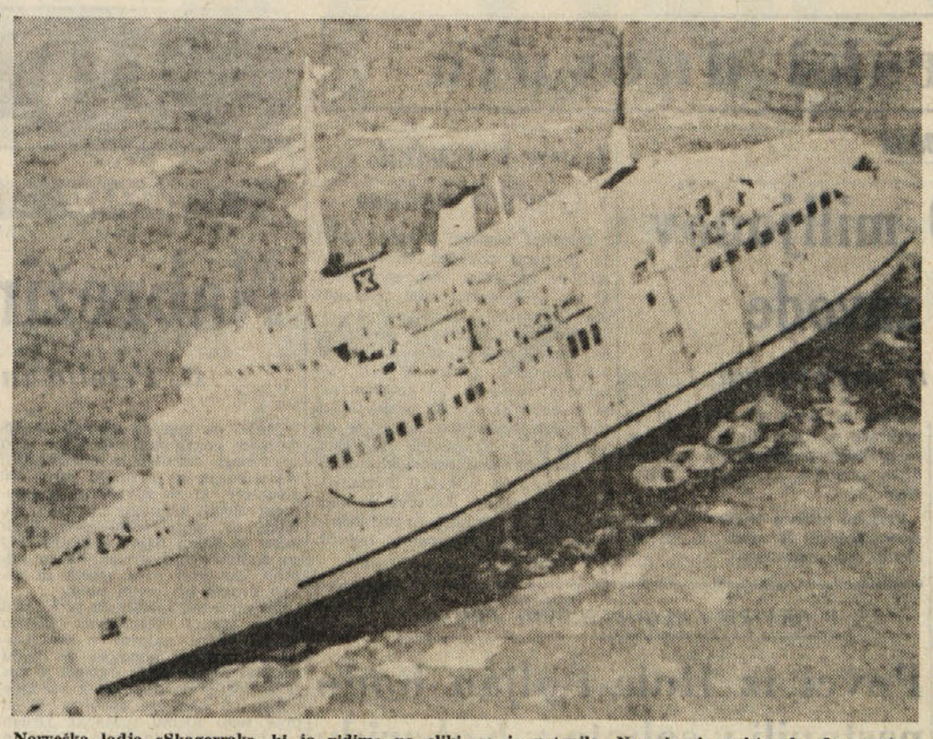

Norveška ladja «Skagerrak», ki jo vidimo na sliki, se je potopila. Nesreča je zahtevala dva mrtva, štiri osebe pa še pogrešajo. Ladja je plula proti Danski, ko je nad 10 m visok val zapljusknil na palubo in napravil razdejanje. Zaradi visokih valov so tudi vagoni, v podpalubju «zdivjali» in začeli suvati in lomiti stene. Na ladji je nastal preplah, tudi med moštvom samim. Na ladji je bila tudi večja skupina otrok, ki pa so jih pravočasno spravili na varno.

ČLOVEK, KI JE ČLOVEŠTVU ZELO VELIKO POMAGAL: SABIN

«Najmočnejši je tisti, ki mu uspe da si iz sovražnika napravi brata»

Ko je «opravil» z otroško paralizo, se je lotil raka - Je sicer optimist, vendar hkrati tudi previden - Zelo delaven in skromen, kot vsak resnični znanstvenik

Cincinnati je po velikosti drugo mesto zvezne države Ohio. Ima nad pol milijona prebivalcev, številne tovarne, jeklarne, univerzo, veliko dvorano za koncerte in — svetovno znanega meščana: Alberta Sabina. Prof. Sabin je nedavno končal 60 let življenja. Mladost je preživel na Poljskem. Letos je bil v Bjalistoku svojem rojstnem mestu. Od Judov, ki so živeli v Bjalistoku v dobi njegove mladosti, je ostal živ le čuvaj pokopališča. Vse ostale so Nemci pobili. Na čelu ima Sabin brazgotino. Kakor sam pravi, mu je vrgel kamen neki vrstnik samo zaradi tega, ker je Jud.

Sabin živi umaknjeno življenje. Redko se pojavi na ulici. Vsako jutro odhaja od doma na periferijo mesta in se vozi v svoj laboratorij v otroški kliniki. Tam ostane do večera. Kosi kar v majhni restavraciji v bolnišnici, skupaj z mladimi znanstveniki in bolničarji. Ves dan preživi pred mikroskopom ali v biblioteki.

«Studiranje je moja zabava — pravi Sabin — moj najljubši počitek.»

Najraje dela Sabin sam. Ima malo asistentov, med njimi jih je nekaj tudi iz tujine. Dvakrat na teden ima predavanja na medicinski fakulteti. Sabin je pediater in virusolog. Tisti, ki ga dobro poznajo, vedo povedati, da niso o njem slišali še niti ene anekdote. Njegovi biografi bodo mogli napisati, da je to 177 cm visok mož sivih las, rjavih oči, da je zelo energičen, vendar pa na tih in skromen način. Najraje ima Rossinija. Med drugo svetovno vojno je bil častnik na Pacifiku, nato v Afriki in se s prvimi zavezniškimi četami izkrcal v Palermu. Toda orožje ne spada svetu njegovih idej. Sabin vedno poudarja: «Najmočnejši človek je tisti, ki mu uspe iz sovražnika napraviti brata.»

Sabin zaslužj po 1200 dolarjev na mesec. Dobil je že veliko znanstvenih priznanj vendar pa le eno denarno nagrado. Ko jo je dobil, je rekel: Ta denar mi pride prav. Z njim bom rešil nekaj družinskih problemov. Oženil sem se pozno in potrebujem nekaj prihrankov za otroke.» Ima dve hčerki, na katerih je poskušal tudi svoje cepivo proti otroški paralizi. «Leta 1957 sta bili hčerki še želo majhni in to mi je omogočilo, da na lastnem domu izvršim prve poskuse» — pravi znanstvenik.

Sabin je postal zdravnik leta 1931 in se takoj lotil proučevanja otroške paralize, ene najhujših bolezni, ki napadajo otroke. Prepričan je bil, da so točni do tedaj doseženi rezultati pri proučevanju te bolezni. Virusi te bolezni so spremljali človeka skozi ves njegov dolgi zgodovinski razvoj, toda nevarni so postali šele v 20. stoletju. Začeli so povzročati strahotno bolezen najprej v Evropi, nato pa po vsem svetu. Dve tretjini žrtev otroške paralize pa so bili otroci izpod šestih let starosti. Nujno je torej bilo, iskati in najti cepivo, ki bo hkrati učinkovito in otroškemu organizmu neškodljivo. Sabin je ugotovil, da je prebavni trakt teren, na katerem se ta bolezen razvija. Zato je sklepal, da je treba tu udariti.

Ko je zbral trdne dokaze za točnost svoje domneve, je izdelal cepivo, ki je vsebovalo vse zaželene odlike. Tedaj se je dvignil vihar ki je znanstveni svet razdelil na dva tabora. Jonas Salk je namreč prav tako izdelal cepivo proti otroški paralizi, le da je Salk uporabljal mrtve viruse otroške paralize, dočim je Sabin uporabljal žive, vendar močno ošibele viruse te hude bolezni. Salkovo cepivo ni zavarovalo človeka pred otroško paralizo, pač pa le pred določenimi manifestacijami te bolezni. Sabin pa je nevarnost pred to boleznijo izločil in s tem zaščitil ne le cepljeno osebo, pač pa tudi tiste, ki živijo okoli nje.

Danes je na svetu na milijone mladeničev in deklet pod dvajsetim letom starosti, ki jemljejo vsako leto na kocki sladkorja dve kapljici Sabinovega cepiva. Toda Sabin, kot smo že rekli, je svoje cepivo preizkusil že na svojih hčerkah in na svojih sodelavcih, nakar je prešel na širši krog ljudi. Prijavilo se je sto kaznjencev v starosti med 20. in 25. letom in Sabin pravi, za te ljudi, ki so se prijavili za ta poskus, da «so bili veličastni» in da «svet se jim ne bo nikoli mogel v zadostni meri zahvaliti za to, kar so storili».

Sabin svojega odkritja ni patentiral in je odklonil tudi vsako denarno nagrado za zdravilo, ki ga je dal človeštvu. To je bilo njegovo darilo otrokom vsega sveta. Ko govori o tem vedno ponavlja: «V nobenem primeru nisem hotel, da bi moj delež k boljšemu življenju človeštva bil plačan z denarjem.»

Že štirj leta se Sabin ukvarja z nečem drugim. Tokrat je njegova osnovna tema — rak.

«Menim, da bi bilo koristno, če bi se pred svojo duševno in telesno ostarelostjo začel ukvarjati še z neko drugo boleznijo, ker je primer otroške paralize konkretno zaključen. Ker še vedno ni znanstveno ugotovljeno, ali rakasta obolenja povzroča virus ali ne, sem pomislil, da bi virusolog z velikimi izkušnjami, kakršen sem jaz, mogel pripomoči k odgovoru na to težko vprašanje sodobnega človeka.» — pravi Sabin.

Znanstvenik Sabin je optimist, vendar pa ne veruje, da je blizu dan, ko bo tudj rak premagan. O mikrobih, ki napadajo naše zdravje, vemo malo, prav tako malo in še manj vemo o virusu ki povzroča rak.

«Ne vemo — pravi znanstvenik Sabin —, zakaj se določene celice v organizmu nenadoma začno obnašati drugače kot ostale, zakaj ne spoštujejo pravil in se začno nepravilno množiti. Razlogi, bolj ali manj starejši od samih simptomov, so skriti našemu dognanju in nihče ne ve, kdaj bodo odkriti. Morda bodo minila leta, morda desetletja, morda celo stoletja! Toda boriti se je treba, kajti vse dotlej, dokler je nekaj, kar se da še napraviti, se je treba boriti in iti naprej. Vsi vemo, da prej ali slej moramo umreti, vendar so ljudje, ki trdijo, da ni razlike, če človek umre za rakom na pljučih ali zato, ker mu je srce odpovedalo. Ne, jaz ne mislim tako. Ne smemo umreti na preveč žalosten način. Že zaradi tega je vredno, boriti se proti raku» — pravi znanstvenik Sabin.

Troje srečanj z Z. Jelinčičem

40 let je minilo, odkar smo v zgodnji jeseni v Idrskem pri Kobaridu na travniku za staro «Kodinkovo» hišo igrali «Tihotapce». Medtem pride na oder za kulise mladenič mojih let in se mi predstavi: Zorko Jelinčič iz Gorice. Ker sem imel v igri vlogo, sva se zmenila, da se pogovoriva po prireditvi.

Sestali smo se v mali sobi «Sumljeve» gostilne. Kolikor se še spominjam, je bil navzoč tudi Ivan Manfreda in še nekaj odbornikov našega prosvetnega društva. Govorili smo o našem in splošnem delovanju naših organizacij na Primorskem, o težkočah, ki nam jih povzročajo fašistične oblasti in nevarnosti, da nam društva in vso kulturno-prosvetno dejavnost prepovejo.

Tov. Jelinčiča ni prav nič motilo, da sem predsednik kobariškega prosvetnega okrožja, katerega večina društev je bila včlanjena pri «Prosvetni zvezi» v Gorici, medtem ko je bil on tajnik «Zveze prosvetnih društev». Prav dobro smo se razumeli, čeprav smo bili mi, razen Manfrede, vsi preprosti kmečki fantje le z osnovno solo, medtem ko je imel on univerzitetno izobrazbo. Dobro je poznal preprosto kmečko, tolminsko puntarsko ljudstvo, saj je bil tudi on doma v teh krajih.

Drugo moje srečanje z Jelinčičem je bilo v poletju 1927. Takrat že ni bilo več naših prireditev, niti društev. Vse je bilo razpuščeno in prepovedano. Delovala pa je še tajna antifašistična organizacija «TIGR», katere tajnik je bil tov. Zorko, jaz pa vaški zaupnik pri kobariški podružnici. Na tajnem sestanku zaupnikov, ki je bil pri Mašeri v Kobaridu, smo sklenili organizirati širši sestanek zaupnikov kobariškega okraja.

V planini pod Krnom smo se zbrali kot planinci. Razen drugih so bili navzoči in nam govorili tudi nekateri vodilni borci «TIGR», danes že pokojni: Andrej Manfreda, Zorko Jelinčič in Zmago Krašna.

Med sestankom so nam naše straže iz doline po kurirju sporočile, da so fašisti nekaj zavohali, da tekajo po vaseh v dolini in sprašujejo ljudi. Sestanek je uspel. Nemoteno smo pospravili še prigrizek, nato pa se razšli in po raznih poteh in v različnih urah, največ po trije skupaj, se vrnili na svoje domove. Fašisti pa so ostali praznih rok.

V začetku leta 1928 so fašisti, kot drugod tudi v Idrskem, naslikali po zidovih Mussolinijeve glave. V eni noči pa so bile te slike prepleskane s kravjekom. Naslednjo noč sta dva fašista ob enih vdrla v sobo, kjer sva spala z bratom Tonetom. S samokresom in brez ugovora sta naju vrgla iz postelje in z avtomobilom odpeljala v kobariške zapore. Kakor z nama, tako so storili tudi še s šestimi fanti in možmi iz vasi.

Do jutra so skoraj vse pretepli do krvi in nezavesti, da bi izsilili priznanje. Drugi dan so nas nekatere izpustili, nekatere od teh pa pozneje zopet aretirali in vse poslali v goriške zapore, kjer so čakali na proces. Vse, ki so nas tisto noč zaprli, je z anonimnim pismom prijavil domači ovaduh, ki je sporazumno s fašisti in zaradi osebnih interesov slike sam pomazal. Med prijavljenimi in tisto noč aretiranimi je bil tudi njegov brat.

Proti koncu leta je bil proces v Gorici. Dr. Brajšo sem prosil, da jih je zagovarjal. Ivan Gabršček, član mladinskega odseka v Idrskem, je bil glavna nedolžna žrtev tega procesa. Bil je 15 mesecev v strogem zaporu.

Moj brat Tone, ki živi v Argentini, je bil med preiskavo v celici, kjer so bili zaprti tudi še študent Franc Golob iz Grahovega in še trije drugi Slovenci. Tisti čas je posebni fašistični tribunal iz Rima pripravljal «Bregantov proces». Med zaslišavanjem je Golob zvedel, da imajo na seznamu za aretacijo še nekatere naše fante. Tone pa mu je povedal, da upa, da ga bodo kmalu izpustili. Zato mu je Golob zaupal zelo važno nalogo.

Na majhne in tanke listke je z drobno pisavo napisal sporočilo za Zorka Jelinčiča, v katerem ga je prosil, naj takoj obvesti fante. Imen se več ne spominjam. Drugo sporočilo pa naj pošlje nekemu ljubljanskemu časopisu.

Preden so brata izpustili, so ga v posebni sobi temeljito pregledali, ali našli niso ničesar. Ko se je vrnil domov, mi je zaupal nujno in važno zadevo. Takoj naslednjega dne sem odšel v Gorico.

Zdelo se mi je, da je Jelinčič pod policijskim nadzorstvom, zato sem bil previden in v skrbeh, kako mu bom to sporočilo oddal; ko stopim v hišo, vidim žensko na vratih kuhinje in jo vprašam, če je gospod Jelinčič doma. Brez besed mi je pokazala vrata sobe, kjer je ležal v postelji zaradi nalomljene hrbtenice.

Na kratko sem mu pojasnil zadevo in izročil Golobovo sporočilo. «Iskrena hvala tebi in bratu» — je rekel Zorko in nadaljeval: «Oprosti, toda veš, kako je z menoj, zato je v korist obeh, da se poslovim od mene.» Kasneje sem zvedel, da je omenjene fante vzela noč pred dnem, ko so fašisti prišli ponje.

Po tem tretjem srečanju Zorka Jelinčiča, žal, nisem več videl, ker sem se, pod silo razmer, za 20 let umaknil v Argentino, njega pa so pozneje fašisti «umaknili» v svoje ječe na otokih.

Franc Kurinčič - Lovrenčkov

PISMO RUSKEGA PISATELJA ŠOLOHOVA AFRIŠKIM IN AZIJSKIM KNJIŽEVNIKOM

Humanist ni tisti ki žrtev le pomiluje

V Bakuju so se sestali književniki iz Azije in Afrike, da bi razpravljali o podpori vietnamskemu ljudstvu, ki je sedaj v težavah zaradi umazane vojne. Sovjetski pisatelj Mihail Šolohov, Nobelov nagrajenec, je tem književnikom poslal pozdrav, v katerem je prikazano tudi stališče sovjetskih književnikov o tem. Ker je zadeva zelo aktualna, objavljamo to pismo, čeprav s kratko zamudo.

«To ni navadno srečanje književnikov, na katerem bi se le izmenjala mnenja glede vprašanj izključno književniškega značaja. Tu se v bistvu razpravlja o samem poklicu književnika o namenu našega dela, o odgovornosti književnika pred človeštvom.

«V življenju sveta se pojavljajo tudi dogodki, pojavljajo se tudi dnevi, ki zahtevajo, odločno zahtevajo od nas medsebojno izmenjavo mnenj, da si med seboj povemo, kaj mislimo, da se lotimo problemov, ki se ne morejo več odlašati, da odgovorimo na vprašanja, ki zadevajo najosnovnejše bistvo naše dejavnosti — zavest književnikov, zavest humanistov.

«Gre za to, da se ugotovi, kakšen bi moral biti položaj književnika, ko se postavlja vprašanje borbe in uničenja enega naroda.

«Humanizem, ljubezen do človeka, ljubezen do človeštva... na kako različne načine razni ljudje tolmačijo ta pojem, v odnosu pač na to, kakšne sile človeške družbe predstavljajo.

«Mi, sovjetski pisatelji, v skladu s svojim komunističnim prepričanjem, smatramo, da v primeru, ko morilec, ko ropar dvigne roko na svojo žrtev, da v tem primeru ni humanist tisti, ki nesrečno žrtev le objokuje in ki toži nad tem, da na zemlji še vedno poznamo umor. Humanist je tisti, ki se bori, ki se trudi, da se morilčeva roka ustavi, da se zločinčevi naklepi preprečijo.

«V Vietnamu se preliva kri. Imperialistični barbari vodijo umazano vojno, ubijajo ženske, starce in otroke, požigajo vasi in polja, rušijo mesta. V čigavem srcu — govorim o poštenih ljudeh — ne krvavijo sedaj rane vietnamskega ljudstva? V čigavem srcu ne tli pepel mirnih naselij, ki so jih požgali z napalm bambami?

«Vojna proti vietnamskemu ljudstvu je najtemnejša stran v življenjepisu ameriškega imperializma. Tu se vrši javni zločin proti človečnosti.

«Književniki, ki so se zbrali na tem srečanju, za «okroglo mizo» stojijo pred nalogo, da iz vsega tega potegnejo jasne sklepe. Sovjetski književniki so že zdavnaj napravili svojo izbiro. Menim, da so tudi našim gostom, ki predstavljajo svoja slovstva, prav tako blizu pobude, ki vodijo nas. Bratskemu vietnamskemu ljudstvu in njegovemu narodnoosvobodilnemu gibanju in vsemu svetu, je nujno potrebna učinkovita pomoč in podpora.

«In ali se vam ne zdi, da dogodki, ki danes tako hudo burijo, narode, spominjajo na dogodke iz tridesetih let tega stoletja, ko je fašizem začel kazati svojo moč v Španiji, kar je pozneje privedlo do svetovne vojne?

«Naša moč, moč književnikov — je beseda strasti, ki vlada nad umom in srcem, ki budi moč, krepi voljo, dviga v borbo za človeka, za človečnost, za svetlo svobodo in bratstvo med narodi, proti mraku in imperialističnemu barbarstvu.

«Zato se mi, sovjetski književniki, izražajoč svoje stališče o dogodkih, ki se dogajajo po svetu, obračamo k pisateljem Azije in Afrike, h književnikom vseh dežel in celin s pozivom k solidarnosti, k enotnosti. To je naloga nas književnikov, humanistov, internacionalistov.»

Pogumna babica

PISA, 8. — Marion Hard, bolj znana pod vzdevkom «leteča babica», je prišla v Piso in po krajšem turističnem sprehodu po mestu ponovno odpotovala, tokrat s ciljem — Nica.

Kaj je pri vsem tem tako pomembnega, da je vredno njen obisk Pisi in Nici omenjati? «Leteča babica» je resnično babica, saj je stara 74 let. Kljub temu pa je sama preletela Atlantski ocean.

Marion Hard se je rodila na Angleškem, vendar se že v otroških letih preselila v Združene države Amerike. Do leta 1939, ko se ni tako strastno navdušila za letalstvo, je veliko plula. Na raznih ladjah je opravila nad 30.000 kilometrov poti okoli sveta. Ob koncu vojne, ko je bila stara že 53 let, se je lotila novega «športa». Najprej se je izučila letalske tehnike in napravila izpit za pilota, nato pa je že leta 1953, torej pred 13. leti, preletela z letalom Atlantik, le da je tokrat letela z njo in v njenem letalu neka njena prijateljica. Pozneje se je navdušila za samostojno letenje, ali bolje za to, da je v letalu sama, in vsak week-end je odletela sama v Acapulco ali kam v Latinsko Ameriko ali na Kubo.

Svoj zadnji polet čez Atlantik, ki jo je, kot smo videli, pripeljal tudi v Piso, je «leteča babica» opravila v štirih dneh. Starka je odletela najprej z nekega letališča v Maine in prispela v Glasgow. Od tod je odletela v London, kjer se je ustavila le malo časa, nato pa je nadaljevala v Rim,

RADIO VELE VIZIJE

PETEK, 9. SEPTEMBRA 1966

Radio Trst A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 — Poročila; 7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.30 Šopek slovenskih; 11.45 Lahka glasba; 12.15 Žena in dom; 12.30 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasbeno potovanje; 17.00 Ansambel «New Harlekin»; 17.20 Glasbeni kaleidoskop; 18.00 Ne vse, toda o vsem; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Slovenski solisti; 18.55 Ravel: Bolero; 19.15 Milko Bambič: «Galerija Doria-Pamphili v Rimu»; 19.30 Sodobni motivi; 20.00 Sport; 20.35 Gospodarstvo in delo; 20.50 Ansambel «The Lettermen»; 21.00 Koncert operne glasbe; 22.00 Sindikati v moderni državi; 22.15 Harmonija zvokov in glasov; 23.00 Glasba za lahko noč.

Trst

12.05 Plošče; 12.25 Tretja stran; 13.15 Kot juke box; 13.45 Verdijeva opera «Nabucco» — IV. dej.; 14.10 Komorna glasba.

Koper

7.30, 8.30, 12.30, 14.30, 15.30 in 20.15 — Poročila; 7.15 Glasba za dobro jutro; 8.00 Jutranja glasba; 9.00 Popevke; 9.30 Pod senčnikom; 10.15 Srečanje z Ignaziom Silonejem; 10.30 Dvofakovi Slovanski plesi; 11.00 Program pesmi; 11.30 Današnji pevci; 11.45 Glasbeni zmenek; 12.00 in 13.00 Glasba po željah; 13.50 Prisluhnimo jim skupaj; 14.15 Za tiste, ki gredo na počitnice; 14.40 Melodije; 15.00 Popularne skladbe; 16.00 Zbor RTV Ljubljana; 16.45 Slov. narodne; 17.15 Operni koncert; 18.00 Prijetna glasba; 18.45 Danes pojemo tako; 19.00 Prenos RL; 20.00 Šport; 20.30 Prenos RL; 23.15 Oktet Dave Pell.

Nacionalni program

7.00, 8.00, 13.00, 15.00 in 20.00 — Poročila; 8.30 Jutranja glasba; 8.45 Neapeljske pesmi; 9.00 Operetna glasba; 9.25 Zdravnikovo mnenje; 9.35 Komorna glasba; 10.05 Popevke; 10.30 Operni duetti; 11.15 Narodni plesi; 11.30 Jazz; 11.45 Pesmi, ki so v modi; 13.30 Dva glasova — en mikrofon; 15.15 Filmske in gledališke novosti; 15.45 Gospodarska rubrika; 16.00 Spored za najmlajše; 16.30 Ital. skladatelji; 17.45 G. Feroni: «Lov na race»; 18.30 Plošče; 19.10 Ljudska glasba; 21.00 Nastopajo nagrajenci natečaja Busoni.

II. program

7.30, 8.30, 13.30, 14.30 in 19.30 — Poročila; 7.35 Jutranja glasba; 8.30 Mali koncert; 9.00 Peppino di Capri; 9.40 Nove ital. pesmi; 10.00 Skladbe A. Hačaturjana; 10.35 Pisan spored; 11.35 Vesela glasba; 12.00 Zvočni trak; 14.00 Pevci; 14.45 Za prijatelje plošč; 15.15 Za vašo diskoteko; 15.35 Koncert v miniaturi; 16.00 Rapsodija; 16.38 in 17.45 Glasba za mladino; 17.35 Poljudna enciklopedija; 18.35 Skladbe U. Bindija; 18.50 Vaši izbranci; 20.00 Zvezde, morje in sonce; 21.00 New York 1966; 21.40 Plesna glasba.

III. program

18.30 Sartijeve skladbe; 18.45 Severnoameriška kultura; 19.00 Koncert; 21.20 Kultura in tradicije v Srednji Ameriki; 21.50 Bartok in Petrassi.

Slovenija

7.00, 8.00, 11.00, 13.00, 14.00, 16.00, 20.30 — Poročila; 9.05 Operna matineja; 10.00 Pionirski tednik; 10.30 Haydnove skladbe; 11.15 Domače viže; 11.35 Naš podlistek — Pearl Buck: Pod svetlimi zvezdami; 12.00 Turistični napotki za tuje goste; 12.15 Nimaš prednosti!; 13.05 Iz oper Leoša Janačka; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 Mali vokalni ansambli; 14.30 Priporočajo vam; 15.05 Lahka glasba; 16.20 Napotki za turiste; 16.30 Od vasi do vasi; 16.45 V svetu znanosti; 17.00 Vsak dan za vas; 18.05 Simfonični koncert; 19.00 Aktualnosti doma in po svetu; 19.15 Zabavni in plesni orkestri; 19.50 Kulturni globus; 20.05 Glasbene razglednice; 21.00 Učiteljski pevski zbor; 21.25 Orkestralna glasba; 22.15 O morju in pomorščakih; 23.10 Za ljubitelje jazza; 23.50 John Hollander: Ob morju;

Ital. televizija

18.15 Spored za najmlajše; 19.15 TV zgodba «I bugiardi»; 19.45 Športne vesti in ital. kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Ajshilov «Agamemnom»; 23.15 Dnevnik.

II. kanal

21.00 Dnevnik; 21.15 Film «Kitajski zid»; 22.35 Juke box; 23.15 Konjske dirke v Milanu.

Jug. televizija

16.00 Praga: Svetovno odbojkarsko prvenstvo; 18.40 Poročila; 18.45 Svetovno prvenstvo v veslanju na Bledu; 19.45 Narodna glasba; 20.00 Reportaža; 20.15 Koncert v studiu — st. Sarajevo; 20.45 Obzornik; 21.00 Dnevnik; 21.30 Celovečerni film; 23.00 Poročila.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Finančne zadeve boste morali reševati previdno. Ne vztrajajte pri svojem trmastem stališču.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Zelo veliko boste imeli opravka s podrejenimi, kar bo motilo vaše delo. Ne dopuščajte tujih vmešavanj.

DVOJCKA (od 21.5. do 22.6.) Zelo veliko imate idej, zato ne veste, kaj izbrati. Kar se čustvenih zadev tiče, ste preveč nepopustljivi.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Možnost uveljavitve je tu. Vprašanje je, če jo boste izkoristili. Bodite dostopni tudi za ljudi, ki ne rinejo v ospredje.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Nevarno je, da zlezete v težave. Zato bodite previdni. Svoje čustvene težave ohranite zase.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Vaše stališče bo lahko močnejše, ker pač lahko računate z dejstvi. Zvezde vam niso naklonjene.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Neka pobuda bo uspela, če jo boste pravilno postavili. Ljudje, ki vas poznajo, vas ljubijo.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Več vztrajnosti z vaše strani bi ne bilo napak. Otresite se pasivnosti v ljubezni.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Ker ste na lahek način uspeli, se vam zdi, da bo vse šlo tako gladko. Pa ne bo. Zakaj ste ljubosumni.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Pobude so dobre, le težko jih bo uveljaviti. Odšli boste na potovanje ali pa dobili pismo.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Ne gradite nič na pesku. Krajša ločitev bi morda ne škodovala vašim čustvenim zadevam.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Premalo ste praktični in to vam zna tudi škodovati. Možnost srečanja s starimi prijatelji.

Goriško-beneški dnevnik

S SEJE POKRAJINSKEGA ODBORA

Deželni prispevek 70 milijonov za tri pokrajinske zavode

Nagradni natečaj za izboljšanje živinoreje in perutninarstva

Pokrajinski upravni odbor je imel preteklo sredo svojo običajno tedensko sejo, na kateri je predsednik dr. Chientarolli v uvodu obvestil odbornike, da je deželni odbor nakazal 70 milijonov lir kot prispevek, ki naj omogoči dobro delovanje treh pokrajinskih zavodov. Od tega zneska je namenjenih 13 milijonov pokrajinskemu zavodu za najmlajše, 29 milijonov gluhonemnici v Gorici ter 28 milijonov mladinskemu internatu v Gradiški. Odbor je sprejel vest z zadovoljstvom na znanje. Sklenili so, naj odbornik Bottegaro s pomočjo drugih odbornikov čim prej pripravi načrt za uporabo tega prispevka, nakar bodo odobrili posamezne ukrepe v tem smislu.

Na predlog odbornika Vezila so sprejeli tudi sklep, da bodo zaprosili pri deželni upravi za prispevek 10 milijonov lir, s katerim bodo razpisali nagradni natečaj med malimi živinorejci. Natečaj bo namenjen za izboljšanje hlevov in kurnikov ter za nakup živinorejskih potrebščin. Glede tega prispevka je dežela že obljubila svoj načelni pristanek. Zato so na seji odobrili tudi besedilo razglasa za natečaj, ki ga bodo kar najbolj razširili, brž ko bodo urejene vse priprave.

Na seji so podrobno proučili tudi položaj v pokrajinski umobolnici, posebno glede na položaj zdravnikov, bolničarjev in drugega osebja, ter o načrtu za nadaljevanje izboljševalnih del za lokale in za racionalizacijo posameznih oddelkov. Poročala sta odbornika Pecorari in Waltritsch, prisoten pa je bil tudi ravnatelj OPP dr. Basaglia.

Odbor je sprejel tudi vrsto drugih ukrepov splošnega upravnega značaja.

Važno za delavce ki bi se zaposlili v Švici

Z uvedbo novega sistema za prehajanje meje s pomočjo osebne izkaznice, ki je na kvesturi ni treba več vidirati, se je v zadnjem času občutno povečalo število državljanov, ki so odhajali v Švico kot «turisti», v resnici pa so se tamkaj zaposlili.

Povečanje odhajanja v Švico je spodbujalo razširjeno mnenje, da je v to državo lahko priti, in zaradi napačnih govoric, da so švicarske oblasti pričele elastičneje izvajati omejitvene ukrepe za naselitev.

Da se preprečijo nevšečnosti, predvsem pa nepotrebni stroški, morajo imeti italijanski državljani pred odhodom v Švico delovno pogodbo ter zagotovilo, da mu bodo izstavili dovoljenje za bivanje.

Tržiški balincarji igrali z «Zarjo» v Ljubljani

Balincarji iz Tržiča so bili v nedeljo v Ljubljani, kamor so jih povabili igralci Zarje; v četvorkah so zmagali domačini, v dvojicah pa so Tržičani zasedli drugo, tretje in četrto mesto. Tržiške športnike so v Ljubljani zelo lepo sprejeli; njihov predsednik Zanatta je člane «Zarje» povabil, naj se prihodnje leto udeležijo tekmovanja v Tržiču.

Globe mestnih stražnikov

V preteklem avgustu so mestni stražniki v Gorici naložili 378 glob za razne prekrške. Med temi jih je največ za prekrške cestnega pravilnika in sicer 361, dalje 10 za prekrške mestnega pravilnika, eden za prekršek poljskega pravilnika in 6 za prekrške gradbenega pravilnika.

V istem mesecu je mestni konjederec polovil 23 psov, ki so se kletili brez nadzorstva.

Zahteve FILTEA-CGIL v Cotonificio Goriziano

Tekstilni sindikat FILTEA-CGIL je pismeno opozoril Zvezo industrijcev na drugi člen sporazuma, ki ga je podpisal tudi predstavnik Cotonificio Goriziano 16. novembra 1962 in člen 4 sporazuma od 2. julija 1963, sklenjenega na pokrajinskem uradu za delo, ter zahteval sestanek, na katerem naj se določijo akordi ali priznajo odstotki za nevpeljano akordno delo, kakor je v veljavi v vseh ostalih tovarnah za izdelovanje bombažnih tkanin v deželi Furlanija-Julijska krajina. Zahteva je tudi posledica povečanja proizvodnje v tej tekstilni tovarni v zadnjih letih.

V OKVIRU GREGORČIČEVIH PROSLAV

Pevci iz Dola-Poljan bodo nastopili v soboto v Kobaridu

Zbor bivših borcev, tabornikov in planincev

V okviru slovesnega odprtja prenovljene rojstne hiše Simona Gregorčiča na Vrsnem pri Kobaridu, ki so jo Slovenci odkupili in preuredili ob 60-letnici pesnikove smrti, bodo po raznih bližnjih krajih že v soboto spominske proslave, na katerih bodo nastopili razni pevski zbori.

V soboto zvečer ob 20. uri bo v kino dvorani v Kobaridu nastopil s samostojnim koncertom tudi moški pevski zbor «Kras» iz Dola-Poljan pod vodstvom svoje pevovodkinje Pavline Komelove. Ker je ta zbor, ki spada med najboljše na Goriškem, slavil letos 15-letnico svojega delovanja, bo ta koncert nudil priliko tudi Kobaridcem, da se seznanijo z njim in njegovim delovanjem.

Glavna proslava na Vrsnem pa bo v nedeljo 11. t. m. ob 10. uri pred Gregorčičevo rojstno hišo. Slovensko planinsko društvo organizira ob tej priliki v nedeljo izlet z lastnimi prevoznimi sredstvi na Vrsno. Podrobnejša pojasnila dobijo udeleženci na sedežu v Ul. Ascoli 1/I.

Omenimo naj še, da bodo v soboto 10. t. m. še druge proslave in sicer pohod po poteh Gregorčičeve brigade, zbor borcev Gregorčičeve brigade, zbor tabornikov in planincev na Vrsnem. Ob 20. uri bodo nastopili pevski zbori tudi na Vrsnem, v Čadrgu in na Livku.

Odobreni sklepi krajevnih ustanov

Pokrajinski odbor deželnega odborništva za krajevne ustanove je na svoji zadnji seji odobril med drugim tudi naslednje sklepe:

RONKE: nabava materiala za protiprašno prevleko cest proti Soleschianu in Starancanu; nabava cevpiva za otroke; garancija za predujme vodovodnega konzorcija do 10 milijonov; stroški za odpremo otrok v počitniške kolonije;

DOBERDOB: izplačilo tajniških pristojbin za prvo polletje t. l.

KRMIN: klasifikacija živinozdravniškega konzorcija v smislu zakona št. 155.

Obvestila šolskega skrbništva

Šolsko skrbništvo v Gorici sporoča, da je z novo odredbo določen za predložitev prošenj za vpis v pokrajinski seznam nestalnih učiteljev zadnji rok 20. september t.l.

Obenem je na vpogled na oglasni deski skrbništva tudi natečaj za dodelitev nagrad ob 20-letnici odporniškega gibanja. Natečaj predvideva 25 denarnih nagrad v skupnem znesku 9,3 milijona lir.

SINOČI NA MAJNICI

Avto je podrl kolesarja in treščil v obcestni drog

Pri nesreči je bilo 5 ranjenih, med temi trije precej hudo

Včeraj okrog 18.15 se je pripetila na Majnici v Gorici v bližini gostilne «Al fogolar» prometna nesreča, ko je avto podrl kolesarja in pri kateri je bilo 5 oseb ranjenih.

Ob isti uri se je peljalo z avtom fiat 850 5 potnikov iz Gorice proti Farri. Šofirala je 45-letna Ersilia Mitton iz Gorice, Ulica Toriani 39. V avtu so bili še 50-letna Maria Gianfabro iz Ronk, Ulica Granatieri 10, 66-letni Domenico Mitton iz Gorice, Ulica Torriani 39 in 17-letna Antonia Mitton iz Ronk, Ulica Granatieri 10, ki so bili vsi ranjeni ter Giuliano Silli, ki je ostal pri nesreči nepoškodovan.

Pri km 1.5 je avto podrl kolesarja, 46-letnega Giuseppa Braido iz Ulice Mocchetta 9 v Ločniku; ki se je vračal domov in ga je šoferka prepozno opazila. Po trčenju je izgubila kontrolo nad vozilom ki se je zaletelo v cementni drog električne napeljave ob cesti.

Z avtom Zelenega križa so vseh 5 ponesrečencev odpeljali v goriško civilno bolnišnico. Tam so kolesarju Braidi ugotovili zlom leve stegnenice, udarec v glavo, šok ter druge poškodbe in so ga pridržali za 40 dni na zdravljenju.

Domenico Mitton se bo moral zdraviti 30 dni zaradi udarca na lobanji, zloma reber in pretresa možganov, Ersilijo Mitton so pridržali na opazovanju zaradi zloma desne noge, Antonia Mitton ima udarec na glavi in rano na bradi ter bo ostala v bolnišnici 10 dni. Prav toliko se bo zdravila tudi Maria Gianfabro zaradi udarca na glavi, zloma nosu in rane na senci.

Na kraj nesreče je priletela tudi cestna policija iz Gorice, ki je ugotovila veliko škodo na avtu in na kolesu. Avto ima razbit ves prednji del.

VČERAJ ZJUTRAJ V ŠTANDREŽU

Avto zadel ob moped in zavozil s ceste

Šofer iz Sovodenj lažje ranjen - Občutna škoda na vozilu

Včeraj zjutraj nekaj pred 8. uro se je peljal 16-letni Ivan Tomšič, doma iz Sovodenj s svojim mopedom na delo v Ul. Tabaj v Štandrežu, kjer je zaposlen pri nekem podjetju. Za njim se je peljal s fiatom 1200 74-letni Bogomil Cotič, prav tako iz Sovodenj, Ul. 24. maja št. 31.

Na ovinku v bližini železniške čuvajnice je avto nekoliko zaneslo, da je nalahno zadel ob mopedista. To je imelo za posledico, da je šofer izgubil kontrolo nad vozilom in potem ko je napravil nekajkrat zig zag, je zavozil s ceste. Pri tem je bil Cotič ranjen in z avtom Zelenega križa so ga odpeljali v goriško civilno bolnišnico. Zdravniki so mu ugotovili rano na levi strani čela in pretres možganov ter so ga pridržali za 6 dni na zdravljenju.

Karabinjerji iz Štandreža so ugotovili, da je ostal mopedist nepoškodovan in pravtako tudi njegovo vozilo. Pač pa je utrpel precejšnjo škodo fiat 1200, ki jo cenijo na okrog 300 tisoč lir.

Kino

Gorica

VERDI. 17.15: «Una donna senza volto». J. Garner in J. Simmons; ameriški črno beli film. Prepovedan mladini pod 14. letom.

CORSO. 17.15—22.: «La vergine nuda». Helen Man in Al Janny; angleški film, prepovedan mladini pod 14. letom.

MODERNISSIMO. 16.15 — 22.30: «Arizzona Colt». Giuliano Gemma in Ferdinando Sancho; italijanski kinemaskopski film v barvah.

VITTORIA. 17.30—22.: «Argos alla riscossa». Jimmy Pantera in Silva Taylor; španski film, prepovedan mladini pod 14. letom.

CENTRALE. 17.30-21.30: «Settimo Mounty, carica». J. Latimore in M. Silva; ameriški kinemaskopski film v barvah.

Tržič

AZZURRO. 18.—22.: «Nuda per un delitto». Robert Hossein in M. Morgan.

EXCELSIOR. 17.30—22.: «Il teschio maledetto». C. Lee in P. Cusching; v kinemascopu in barvah.

PRINCIPE. 18.—22.: «Una donna senza volto». James Gardner in Jean Simons.

Ronke

EXCELSIOR. 19.30—22.: «Attento Gringo, oggi si spara». Georg Martin.

RIO. — Zaprto.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna KUERNER na Korzu Italia 10, tel. 25-76.

TEMPERATURA VČERAJ

Najvišja 28,8 stopinje ob 15.20, najnižja 13 stopinj ob 5. uri; povprečne vlage 70 odst.

Športšportšport

PLAVANJE — 9. SLOVENSKE ŠPORTNE IGRE

Nabrežincem največ zmag

B. Petelin in M. Kobal zboljšala rekorda SŠI

Sinoči je bila na sporedu v občinskem pokritem bazenu prvi dan plavalnega turnirja v okviru SŠI. Na tribunah se je zbralo okrog 300 gledalcev, ki so z velikim zanimanjem sledili tekmam in vneto navijali za svoje tekmovalce. Tudi letos je Sokol daleč najboljši, saj so Nabrežinci v prvem dnevu odnesli kar štiri prva mesta in veliko drugih in tretjih mest.

Pri starejših mladincih se je zelo dobro izkazal Nabrežinec Marko Kobal, ki je najprej v kvalifikacijah in nato ponovno v finalu zboljšal rekord SŠI; dosegel je čas 19"9, kar je za 6 desetink sekunde boljše od lanskega rekorda, ki je prav tako njemu pripadal. Drugo zmago za Sokol in drugi rekord je zabeležil odlični Bogdan Petelin, ki je v kvalifikacijah plaval v 51", kar je za celo sekundo boljše od prejšnjega rekorda. Poleg tega je Nabrežinec osvojil še eno prvo mesto na 33 m metuljček.

Lep uspeh je dosegel tudi komaj 17-letni Sergij Tavčar (Opčine), ki je nepričakovano zmagal na 200 m prosto, kjer je bil glavni favorit lanski zmagovalec Edvin Starc (Barkovlje).

Organizatorji so več kot solidno opravili svoje delo.

Rezultati:

FINALE
(starejše mladinke — 33 m prsno)
1. Lavra Konič (Cankar) 29"3
2. Jasna Rauber (Cankar) 34"8
3. Franka Mora (Sokol) 34"8
4. Sonja Barej (Škamperle) 36"8
5. Sonja Pernarčič (Cankar) 38"0
6. Mara Rogelja (Cankar) 42"3
7. Divna Sancin (Breg) 57"3

KVALIFIKACIJE
(starejši mladinci — 33 m prosto)
PRVA SKUPINA
1. **Marko Kobal** (Sokol) 20"0 (novi rekord SŠI)
2. Franko Blažič (Sokol) 21"8
3. Edi Starc (Barkovlje) 22"2
4. Edi Križman (Opčine) 23"5
5. Boris Hrovatin (Kras) 29"9
6. Lucijan Emili (Kras) 35"0

DRUGA SKUPINA
1. **Robert Franco** (Sokol) 21"5
2. Miran Škrap (Škamperle) 23"7
3. Darij Zorzenon (Cankar) 24"4
4. Savo Ušaj (Sokol) 27"1
5. Dino Lovriha (Breg) 29"9
6. Sergij Mozetič (Cankar) 33"5

TRETJA SKUPINA
1. **Janko Furlan** (Barkovlje) 21"8
2. Peter Starc (Barkovlje) 22"6
3. Peter Caharija (Sokol) 26"8
4. Darij Nanut (Kras) 27"1
5. Vojko Lovriha (Breg) 27"4
6. Franko Svetina (Breg) 33"5

ČETRTA SKUPINA
1. **Hadrijan Caharija** (Sokol) 22"3
2. Igor Čuk (Breg) 26"1
3. Igor Zadnik (Sokol) 27"0
4. Miran Kaiser (Breg) 30"0
5. Elicij Božjeglav (Kolarič) 36"9
6. Andrej Persinger (Kras) 37"1

FINALE
(starejši mladinci — 33 m prosto)
1. **Marko Kobal** (Sokol) 19"9 (novi rekord SŠI)
2. Adrijan Caharija (Sokol) 21"5
3. Franko Blažič (Sokol) 21"7
4. Robert Franko (Sokol) 21"8
5. Janko Furlan (Barkovlje) 21"8
6. Edi Starc (Barkovlje) 22"0
7. Peter Starc (Barkovlje) 23"5

(člani — 66 m hrbtno)
PRVA SKUPINA
1. **Bogdan Petelin** (Sokol) 51"0 (novi rekord SSI)
2. Edi Bole (Opčine) 1'05"0
3. Ivan Škrk (Sokol) 1'05"1

DRUGA SKUPINA
1. **Peter Gruden** (Sokol) 1'04"1
2. Edi Vodopivec (Barkovlje) 1'08"9
3. Silvan Klabjan (Breg) 1'08"9
4. Stojan Kafol (Barkovlje) 1'10"4

FINALE
(člani — 66 m hrbtno)
1. **Bogdan Petelin** (Sokol) 53"2
2. Peter Gruden (Sokol) 1'00"2
3. Stojan Kafol (Barkovlje) 1'01"6
4. Edi Bole (Opčine) 1'04"1
5. Ivan Škrk (Sokol) 1'04"6
6. Edi Vodopivec (Barkovlje) 1'05"7
7. Silvan Klabjan (Breg) 1'06"6

FINALE
(članice — 33 m prosto)
1. **Milena Možina** (Cankar) 26"2
2. Tamara Caharija (Sokol) 26"5
3. Majda Pertot (Barkovlje) 27"2
4. Marvida Gruden (Sokol) 30"9
5. Silva Pertot (Cankar) 31"2
6. Libera Häring (Cankar) 34"8
7. Gabrijela Visini (Cankar) 46"0

FINALE (dve seriji)
(člani — 200 m prosto)
1. **Sergij Tavčar** (Opčine) 3'04"7
2. Dimitrij Pertot (Sokol) 3'04"9
3. Edi Križman (Opčine) 3'11"5
4. Edvin Starc (Barkovlje) 3'12"6
5. Franko Drašič (Škamperle) 3'15"1
6. Valter Bone (Sokol) 3'16"2
7. Stojan Sosič (Opčine) 3'17"6
8. Adrijan Stanissa (Sokol) 3'29"5
9. Guido Švara (Sokol) 3'31"2
10. Damjan Pertot (Sokol) 3'41"1
11. Damjan Žerjal (Breg) 4'11"3

FINALE (dve seriji)
(člani — 33 m metuljček)
1. **Bogdan Petelin** (Sokol) 23"0
2. Sergij Radovič (Sokol) 26"2
3. Vojko Cesar (Cankar) 26"5
4. Milan Babič (Cankar) 27"0
5. Žarko Jagodic (Barkovlje) 27"6
6. Darij Svetlič (Sokol) 27"9
7. Enzo Lavrenčič (Cankar) 28"1
8. Franko Drašič (Škamperle) 28"7
9. Damjan Pertot (Sokol) 29"5
10. Žarko Uršič (Barkovlje) 33"2

FINALE (dve seriji)
(člani — štafeta 4x66 m prosto)
1. **Sokol A** (Antonini, Venier, Golemac, Petelin) 3'02"8
2. Barkovlje (Starec R., Furlan I., Sorč J., Starc E.) 3'14"2
3. Sokol B (Suhadolc, Pertot D., Cavo, Gruden P.) 3'14"6
4. Sokol C 3'29"2
5. Cankar 3'41"4
6. Škamperle 3'46"0
7. Sokol Č 3'50"3
8. Breg 4'06"1
9. Kolarič 4'38"0

LESTVICA PO PRVEM DNEVU
1. **Sokol točk** 86,5
2. **Cankar** 34 0
3. **Barkovlje** 27,5
4. **Opčine** 13 0
5. **Škamperle** 7 0

T—ar

NOGOMET

ROTTERDAM, 8. — Madžarska nogometna reprezentanca ni mogla mimo neodločenega izida s sorazmerno skromno reprezentanco Holandske. Končni rezultat 2:2, v prvem polčasu pa so celo vodili Holandci z 1:0. Madžarska je nastopila s skoro isto postavo kot na svetovnem prvenstvu, in sicer: Šentmihalji; Kapošta, Meszoli; Sipos, Ihasz, Varga; Rakosi, Molnar, Bene, Albert in Farkas.

ODBOJKA

PRAGA, 8. — Turčija je na svetovnem odbojkarskem prvenstvu v drugi skupini (od 9. do 16. mesta) premagala Italijo z rezultatom 3:1 (15:15, 15:16, 15:13, 15:2). V isti skupini je Kitajska premagala ZDA s 3:2. Italija je v splošni lestvici na 16. mestu s 4 točkami.

V prvi skupini (od 1. do 8. mesta) je ČSSR premagala Bolgarijo z rezultatom 3:0 in je tako še povečala svojo prednost na vrhu lestvice.

ŠD BREG

javlja, da bo na stadionu I. maja». v ponedeljek, 12. t.m. od 19. ure dalje skupni trening vseh odbojkarskih ekip.

PRVI DAN TEKMOVANJA NA BLEDU

Vzhodni Nemči so bili včeraj med vsemi tekmovalci najuspešnejši

(Od našega dopisnika)

BLED, 8. — Ne vemo, če smemo že govoriti o presenečenju v skifu: sovjetski veslač, svetovni in olimpijski prvak Vjačeslav Ivanov si bo moral v repesažu skušati zagotoviti mesto v finalu. Danes, na predtekmovanju svetovnega prvenstva v veslanju, mu namreč ni uspelo, da bi zmagal.

Za nekatere skupine pa bo potrebno tudi polfinalno tekmovanje. To velja za posebno številne skupine. Že danes sta se v polfinale uvrstila Tržačana Vermo in Specia, ki sta pripeljala italijanski čoln zmagovito skozi cilj. Predstavnika kluba tržaških gasilcev v začetku nista napredovala, vendar sta od 1.000 metrov dalje ostreje zaveslala in puščala za seboj nevarne tekmece.

Tudi četverci s krmarjem bodo imeli polfinale, kamor so se danes uvrstili ZNR, SZ, Jugoslavija in Madžarska. Jugoslovani so zabeležili najboljši čas, italijanski čoln z veslači športne skupine Corazzieri iz Rima, katerim so prav Jugoslovani odvzeli zmago, pa bo skušal prebresti odločilno oviro v jutrišnjih repesažih.

Brez dvoma najbolj napeta borba popoldanskega sporeda je bila v 3. skupini dvojca s krmarjem, kjer sta bila čolna Italije in ZDA do konca na isti črti, tako da je šele fotofiniš prisodil zmago ameriški posadki. Fotofiniš je imel še enkrat odločilno besedo v prvi bateriji četverca brez krmarja, kjer je bilo na oko nemogoče prisoditi zmago Nemcem ali Madžarom. Zmagal je čoln Zvezne republike Nemčije z razliko treh stotink sekunde. Italijanski veslači vojaškega veslaškega centra iz Sabaudie, ki je zamenjal posadko tržaških gasilcev, se je moral zadovoljiti s četrtim mestom in še to s slabim časom. Sicer tudi tržaška posadka danes ne bi bila kos res strahotnemu tempu, ki sta ga diktirala nemška in madžarska posadka, vendar smo gotovi, da bi gasilci zabeležili boljši čas in da bi v repesažu z malo sreče tudi uspeli. Jugoslovanskemu četvercu pa se je godilo še slabše in se je uvrstil v tretji skupini celo na zadnje mesto.

Tekmovanje osmercev je prav gotovo najbolj privlačna točka veslaških regat. Tako je bilo tudi v predtekmovanju letošnjega svetovnega prvenstva na Bledu. Že v prvi skupini je bila izredna borba. Zaključila se je z zmago zahodnih Nemcev. V tretji skupini pa sta se z drugimi spoprijela tudi italijanski in jugoslovanski osmerec. Italijanske barve je branila posadka kluba tržaških gasilcev «Ravalico», v jugoslovanskem čolnu, ki je bil sestavljen iz članov raznih klubov, pa so bili tudi veslači z Bleda, kar je posebno razgrelo mladino, ki je danes v velikem številu in tudi hrupno prisostvovala za predtekmovanja res raznimivim in razburljivim borbam.

Trenutno so posamezne države uvrstile v polfinale naslednje število čolnov: ZRN, SZ in NDR 3, Jugoslavija 2, Madžarska, Italija, Danska in Holandska po 1 čoln. V finalu pa imajo NDR 3 posadke, ZDA, 2, Danska, Holandska, Švica in ČSSR po 1 čoln.

M. D.

REZULTATI

Double scull (tri skupine — zmagovalci se neposredno kvalificirajo, medtem ko se bodo morale ostale posadke naknadno pomeriti za določitev ostalih finalistov).

PRVA SKUPINA
1. **Burgin - Studach** (Švica) 6'40"75
2. Haase - Himsl (Zahodna Nemčija) 6'44"41
3. Droog - Kriggsman (Holandska) 6'52"22
4. Aposteanu - Pavelescu (Romunija) 6'52"70
5. Hočevar - Lazar (Jugoslavija) 7'06"35
6. Aviouv - An-Heymann (Irska) 7'37"61

DRUGA SKUPINA
1. **Kratky - Hellebrand** (ČSSR) 6'42"27
2. Cromwell - Storm (ZDA) 6'42"66
3. Kraisbar - Bauer (Avstralija) 6'51"08
4. Tjurin - Doubrowsky (SZ) 7'00"77
5. Tacev - Jelev (Bolgarija) 7'09"39
6. Yuce - Bayulceu (Turčija) 7'41"49

TRETJA SKUPINA
1. **Haake - Bruckhaendler** (Vzhodna Nemčija) 6'51"68
2. Cooper - Cooke (Anglija) 7'01"22
3. Andersen - Toft (Danska) 7'04"78
4. Duhamel - Vallanchon (Francija) 7'07"94
5. Friedrich - Scheffler (Mehika) 7'14"62

Osmerec (štiri skupine — zmagovalci vsake skupine se kvalificirajo v polfinale, medtem ko se bodo morale ostale posadke nadoknadno pomeriti za določitev preostalih polfinalistov).

PRVA SKUPINA
1. **Zahodna Nemčija** 6'05"32
2. Anglija 6'08"88
3. ČSSR 6'10"41
4. ZDA 6'13"09
5. Madžarska 6'16"65

DRUGA SKUPINA
1. **Vzhodna Nemčija** 6'08"62
2. Avstralija 6'13"02
3. ZAR 6'16"86
4. Kanada 6'21"09
5. Švica 6'31"50

TRETJA SKUPINA
1. **Jugoslavija** 6'05"59
2. Holandska 6'05"81
3. Nova Zelandija 6'11"42
4. Italija 6'15"86
5. Finska 6'29"83

ČETRTA SKUPINA
1. **Sovjetska zveza** 6'09"33
2. Francija 6'15"87
3. Poljska 6'22"51
4. Avstrija 6'30"61
5. Španija 6'40"80

Četverec s krmarjem (štiri skupine — zmagovalec vsake skupine se kvalificira v polfinale, ostale posadke se bodo naknadno pomerile za določitev preostalih finalistov).

PRVA SKUPINA
1. **Vzhodna Nemčija** 6'41"29
2. Holandska 6'43"89
3. Zahodna Nemčija 6'44"43
4. Danska
5. Japonska
6. Švedska

DRUGA SKUPINA
1. **Sovjetska zveza** 6'42"41
2. ČSSR 6'43"80
3. ZDA 6'43"75
4. Avstralija
5. Norveška
6. ZAR

TRETJA SKUPINA
1. **Jugoslavija** 6.40"96
2. Italija 6'43"65
3. Belgija 6'46"06
4. Poljska
5. Romunija
6. Finska

ČETRTA SKUPINA
1. **Madžarska** 6'41"33
2. Bolgarija 6'52"48
3. Švica 6'56"75
4. Avstrija
5. Turčija

Dvojec brez krmarja (štiri skupine — zmagovalci se kvalificirajo v polfinale, medtem ko se bodo ostale posadke morale med seboj pomeriti za določitev preostalih polfinalistov).

PRVA SKUPINA
1. **Vzhodna Nemčija** (Krempz - Goehler) 7'05"96
2. Avstrija 7'09"81
3. ZDA
4. Romunija
5. Turčija

DRUGA SKUPINA
1. **Italija** (Fero-Specia) 7'19"17
2. Francija 7'24"67
3. Anglija
4. Švedska
5. Kanada

TRETJA SKUPINA
1. **Zahodna Nemčija** (Hober - Held) 7'13"21
2. Poljska 7'16"32
3. Švica
4. Jugoslavija
5. Belgija

ČETRTA SKUPINA
1. **SZ** (Susline - Fedorov) 7'15"09
2. Danska 7'21"46
3. Finska

Skif (tri skupine — zmagovalci vsake skupine se kvalificirajo v finale, ostali se bodo morali naknadno pomeriti za določitev preostalih finalistov).

PRVA SKUPINA
1. **Hill** (V. Nem.) 7'33"07
2. Kubuak (Polj.) 7'40"07
3. Meister (Švica)
4. Dehombreux (Luksemburg)
5. Plettner (Mehika)
6. Karaer (Turčija)

DRUGA SKUPINA
1. **Don Spero** (ZDA) 7'24"87
2. Ivanov (SZ) 7'32"59
3. Meissner (Z. Nemčija)
4. Valtčev (Bolgarija)
5. Abdou (ZAR)
6. Kasagui (Japonska)

TRETJA SKUPINA
1. **Secher** (Danska) 7'19"93
2. Wienese (Holandska) 7'23"37
3. Watkinson (N. Zelandija)
4. Anders (ČSSR)
5. Bohn (Madžarska)
6. Trlaja (Jugoslavija)

Dvojec s krmarjem (tri skupine — zmagovalci vsake skupine se kvalificirajo v finale, medtem ko se bodo morale ostale posadke naknadno pomeriti za določitev preostalih finalistov).

PRVA SKUPINA
1. **Holandska** (Van Nes, Van Der Grass) 7'22"06
2. Jugoslavija 7'29"67
3. Danska 7'33"01
4. Zahodna Nemčija
5. Sovjetska zveza

DRUGA SKUPINA
1. **Vzhodna Nemčija** (Gormy - Bergau) 7'27"28
2. Romunija 7'29"92
3. Francija 7'31"27
4. Švica

TRETJA SKUPINA
1. **ZDA** (Abele, Stowe - Zimony) v etaoi 7'25"38
2. Italija (Baran, Sambo - Pietropolli) 7'25"52
7. Grčija 7'53"28
4. Španija

Četverec brez krmarja (štiri skupine — zmagovalci se kvalificirajo v finale, medtem ko se bodo morali ostali naknadno pomeriti za določitev preostalih finalistov).

PRVA SKUPINA
1. **Zahodna Nemčija** 6'28"63
2. Madžarska 6'28"66
3. Belgija 6'40"08
4. Italija 6'43"26
5. Norveška 6'63"57
6. Švedska 6'45"05

DRUGA SKUPINA
1. **Holandska** 6'26"75
2. Danska 6'27"75
3. Francija 6'35"83
4. Kanada
5. Avstrija

TRETJA SKUPINA
1. **Vzhodna Nemčija** 6'26"71
2. Švica 6'27"23
3. ZDA 6'31"68
4. Avstralija
5. Jugoslavija

ČETRTA SKUPINA
1. **SZ** 6'29"07
2. Romunija 6'33"06
3. Anglija 6'36"52
4. Bolgarija
5. Poljska

BRANKO VUKELIĆ — 2.

17 pisem smrti in ljubezni

Premisli. Po vsem tem lahko tudi zapustiš starše; toda, kako bi bil srečen, če bi bil lahko še enkrat skupaj s svojo materjo! Seveda boš morala nekaj prispevati k stroškom svojega vzdrževanja, toda celo z majhno vsoto si lahko v pomoč splošnemu družinskemu proračunu. Ne mislim, da boš povzročila kakršenkoli «škandal» s ponovnim bivanjem v hiši svojih staršev). Po določenem času nihče ne bo več govoril o tem. Če Tvoje starše ne skrbi zavoljo tega, zakaj bi skrbelo Tebe? Vem, da nočeš vzbujati videza ločenke, ki se je znova vrnila k svojim staršem. Toda takšne stvari moraš zdaj premagati in biti moraš določen čas potrpežljivo in dobro dekle. Končno, jaz se bom vrnil in te spet popeljal v našo hišo, n'est— ce pas? Toda to je samo moj nasvet, mislim, da je najboljši, toda Ti stori tako, kot sama sodiš, da bo nabolje, ker zagotovo nisem seznanjen s številnimi podrobnostmi glede tega vprašanja...

Lahko prodaš vse pohištvo, posvetuj se s svojim očetom, ki je pomagal tudi pri nakupu in pozna cene. Obdrži zase, kar želiš in pusti svoji sestri tisto, do česar ji zares kaj je. Ne hiti s prodajo tistega, kar lahko obdržiš, ker te stvari ne bodo postale cenejše. Zaradi tega še nisem za to, da bi prodali dodatne dele za mojo kamero, morda bi omenjeno kompletno opremo lahko ohranili iz «sentimentalnih razlogov», pa tudi kot rezervo za kasneje. (Branko Vukelić je bil strasten fotoamater.) Isto velja tudi za moje knjige. Lahko prodaš manj pomembne knjige, toda za nekaj časa ohrani boljše in resnejše.

Vedno me dela tako srečnega vse tisto, kar pišeš o najinem malem Čepiju. Gotovo Ti ne zamerim, da si tako ponosna nanj, toda ne pozabi, da tudi druge mame mislijo podobno in bodi že zaradi njega skromna Privajaj ga prav tako na japonsko hrano. Nikar ne zanemarjaj svojega zdravja in ne ostajaj budna pozno v noč, čakaje name; ne pozabi, da hodim zdaj spat ob pol osmih !n spim deset ur ter vstajam s soncem in malimi pticami. Če hočeš ostati v duhovni zvezi z menoj, te prosim, sprejmi te zdrave navade. Takrat si lahko zjutraj in zvečer pošljeva drug drugemu lepe misli.

Prva stvar, ki jo počenjam zjutraj, je radijska telovadba. Ti bi to prav tako lahko počela, zaradi mene, mar ne? To počenjam najmanj trikrat dnevno, včasih pa, ko me zapuste moči in bodrost duha, celo pogosteje in krepkeje. Mišice so se mi znatno okrepile, prsi so se mi razširile, postava pa je postala vitkejša. Kot dokaz ti pošiljam z ostalimi stvarmi, ki jih je treba opraviti ali popraviti (ali pa odvreči, če niso za popravilo) tudi moj telovnik, ki ga je treba razširiti. Ne kadim in ne čutim potrebe po kajenju; to je za pljuča čudovito, kot si mi že pogosto govorila, jaz pa Te nisem hotel poslušati. Vendar pa Ti ne morem obljubiti, da ne bom spet začel kaditi, brž... Prav tako sem duhovno v stanju lastnega preverjanja, kar dé, tako se vsaj zdi, dobro tudi mojemu telesu. Od tistega blagega lumbaga, ki sem ga imel zadnjega decembra, nisem dobil niti najmanjšega prehlada, čeprav se umivam s hladno vodo vsako jutro in večer! Mar ne bi mogla storiti kaj podobnega tudi Ti, vsaj zjutraj? Sprehajam se bos itd. Da povzamem, ko sem prišel semkaj, sem prisegel, da bom ostal zdrav tudi zaradi Tebe, tako da bi se ne pripetilo, da bi imela moža-invalida. In s pomočjo pametno urejenega življenja držim tukaj svojo obljubo.

Prosim Te, verjemi mi, da bom storil vse napore, da bom poplačal svoj dolg Japonski, da bi bil lahko še enkrat s teboj in Čepijem ter izpolnil svojo dolžnost kot oče toliko časa, dokler mu bom potreben in da ne bom razočaral Tvojega očeta ter Tvoje matere v zaupanju, ki sta mi ga podarila, ko sta Tebe dala meni. Dovoljujem si, da Te poprosim, če bi to pojasnila tudi svojim staršem. Zato s hvaležnostjo sprejemam Tvojo ponudbo, da boš čakala name in se zahvaljujem Tvojim staršem za njihovo dobroto v teh razmerah.

Tako Ti, ob zaključku, svetujem, da rajši ostani pri svojih starših in jim pomagaj v hiši pri otrocih itd. Seveda lahko poučuješ v bližnjih hišah ali v svojem stanovanju, prevajaj kaj ali študiraj, toda počasi sprva, ko si Čepiju najbolj potrebna. Več predlogov Ti bom dal kasneje, ko bomo vedeli, kako dolgo bo trajalo vse to. (V tistem času in še dolgo kasneje Branko Vukelić sploh še ni bil obsojen.) Prav tako Ti resno svetujem, da ješ zadostno, da spiš dovolj in redno — nobene potrebe ni več, da bi zgodaj vstajala. To je še en vzrok, da živiš pri svojih starših. Toda ne bom se jezil, če boš ravnala po svojem najboljšem premisleku.

Izmed vseh lepih stvari, ki si mi jih poslala, najbolj uživam v čudovitih krizantemah. V bistvu je bil to umetniški, kombiniran zimski šopek, ves v zrelih barvah, kot tiste v Imperialnem muzeju, z belim in žoltim v sredini. Seveda me vse to spominja na marsikaj!

Na koncu Te prosim, če se prav tako zahvališ gospodu Fuseju (preiskovalni sodnik), ki mi je dovolil napisati tako dolgo pismo.

Neomajno Te ljubi Tvoj

Branko.

P. S. Dodajam naslednja praktična navodila:

a) denar, ki sem ga prejel od Havasa, zaupam Tvoji skrbi;

b) s prihodnjim mesecem bom potreboval 50 jenov (japonski denar) manj, tako da bodo moji mesečni stroški znašali okrog 120 jenov ali manj. (Ta denar je Vukelić trošil v glavnem za nakup hrane, ker je bila jetniška hrana zelo slaba.)

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvio Pellico 1 II., Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANCISKA št. 20 — Telefon 37-338, 95-823 — NAROČNINA: mesečna 1400 lir - Vnapre) četrtletna 3.250 lir, polletna